

Gazdasági társaságok alapításának menete

**A cégbejegyzési eljárás hazai szabályozásának bemutatása
részletes nemzetközi kitekintéssel és összehasonlító
elemzéssel**

Tartalomjegyzék

I.	Bevezetés	1
II.	Cégalapítás, cégbejegyzési eljárás Magyarországon	2
1.	Előszó.....	2
2.	Cégbíróságok, társasági formák.....	2
3.	A cégbejegyzési eljárás, mint elektronikus eljárás menete.....	4
4.	Az egyszerűsített cégeljárásra vonatkozó rendelkezések.....	6
III.	A 2012. március 1. és július 1. napjától hatályos, jelentősebb módosítások bemutatása ...	7
1.	Az ügyvédi munkavégzést érintő változások.....	7
2.	A cégbejegyzés illetéke.....	8
3.	Adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos szabályok.....	8
4.	Az adóregisztráció eljárás	9
5.	A cégbíróság feladatköreinek bővülése a vezető tisztségviselők ellenőrzése terén.....	9
6.	A cégbíróság feladatköreinek bővülése, kiterjedtebb bírságolási hatáskör	10
7.	2012. évi LXXXV. törvény	11
8.	21/2006 (V.18) IM rendelet	12
9.	2012. évi CIV. törvény.....	12
10.	Következtetés	13
IV.	Nemzetközi kitekintés.....	14
1.	Különböző jogrendszerek cégbejegyzési eljárásának bemutatása	14
2.	Cégalapítás Svájcban	16
3.	Az Európai Unió tagállamai.....	22
3.1.	Cégalapítás az Egyesült Királyságban	22
3.2.	Cégalapítás Franciaországban.....	26
3.3.	Cégalapítás Németországban	31
3.4.	Cégalapítás Luxemburgban.....	35
4.	Cégalapítás az Amerikai Egyesült Államokban.....	39

5. Cégalapítás Új-Zélandon, és Djiboutiban	43
5.1 Új-Zéland	43
5.2 Djibouti	47
V. Cégregisztrerek.....	50
VI. Összehasonlító elemzés	52
VII. Befejezés	60
VIII.Felhasznált Irodalom	61

I. Bevezetés

A gazdasági társaságok elengedhetetlen elemét képezik a modern piacgazdaságnak, az egyre nagyobb számú jelenlétük növeli a piaci versenyt, illetve fokozza a gazdasági növekedést.¹

A vállalkozásoknak világszerte komoly kihívásokkal kell szembenézniük, melyek közül az egyik a bejegyzési eljárás bürokratikus menete.

A társasági jogi ismeretek bővítése és a magyar szabályozásra vonatkozó megalapozott következtetések levonása érdekében, közelebbről is meg kell ismerkedni az országonként eltérő szabályozással és az alkalmazott megoldásokkal. A megfelelően elvégzett nemzetközi kutatás eredményeinek ismerete birtokában pedig Magyarország számára akár kijelölhetővé válhatnak az esetleges fejlődési útvonalak.

Fontosnak tartom kiemelni, hogy a cégjogmagyar és külföldiszabályozásának ismeretema már elengedhetetlen egy gyakorló jogász számára, mivel Magyarországon a legtöbb ügyvédi irodában az ügyek jelentős részét teszik ki a társaságalapítási eljárások, melyek akár határokon átvélő jogalkalmazást is megkívánnak a jogásztársadalom tagjaitól.

A dolgozat készítése során magyar, angol és francia nyelvű forrásokból dolgoztam. Felhasználtam továbbá az ügyvédi irodában eltöltött szakmai gyakorlatom során szerzett tapasztalataimat, illetve több szakemberrel is konzultáltam a munka során.

A dolgozat első részében a magyar cégbejegyzési eljárás szabályait szeretném bemutatni, melyet a különböző jogrendszerek gazdasági társaságokra vonatkozó joganyagának részletes elemzése követ. Végül a választott témát kiterjedt összehasonlító elemzéssel és Magyarország fejlődési lehetőségeinek vizsgálatával zárom.

¹Leora Klapper, Raphael Amit and Mauro F. Guillén: Entrepreneurship and Firm Formation across Countries 2010.

II. Cégalapítás, cégbejegyzési eljárás Magyarországon

1. Előszó

Magyarországon a gazdasági társaságok alapításárávonatkozó legszükségesebb ismereteket két jogszabály taglalja. Az egyik a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.), a másik pedig a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.).

A megalkotásuk óta több változtatást megélt törvények legutóbbi jelentős módosítására 2012-ben került sor, melynek eredményeképpen a jelenlegi joganyag sok újítást tartalmaz.

2. Cégbíróságok, társasági formák

Magyarországon a cégbejegyzéssel kapcsolatos feladatok ellátását a Törvényszékek mellett működő Cégbíróságok látják el.² A 19 megyében központtal rendelkező bíróságok illetékessége az adott megye területére terjed ki.

Társasági formák³

- egyéni cég
- korlátolt felelősségű társaság (kft.)
- részvénytársaság: nyilvánosan működő részvénytársaság (nyrt.), zártkörűen működő részvénytársaság (zrt.)
- betéti társaság (bt.)
- közkereseti társaság (kkt.)

A legtöbb gazdasági társaság alapításához társasági szerződés, részvénytársaság alapításához alapszabály, egyszemélyes társaság alapításához alapító okirat és a társaságnak a cégjegyzékbe való bejegyzése szükséges. A társasági szerződést minden tagnak alá kell írnia, és közjegyző által készített közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.

²2006. évi V. tv. 1§ (1) a,

³Dr. Gál Judit, Dr. Vezekényi Ursula: Cégjogi iránytű, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2006. 350.o., 57.o.

A társasági szerződésben meg kell határozni:

- társaság cégnevét és székhelyét
- társaság tagjait, (név, lakóhely stb.)
- társaság tevékenységi körét
- társaság jegyzett tőkéjét,
- cégjegyzés módját
- vezető tisztségviselők nevét és lakóhelyét
- atársaság létrejöttének időtartamát
- továbbá mindazt, amit a Gt. az egyes társasági formáknál előír.⁴

Az alapításához – kft. és rt. kivételével – legalább két tag szükséges.⁵

Atársaság a nyilvántartásba vétellel jön létre. A működéshez szükséges induló vagyónátpedig valamennyi tag vagyoni hozzájárulása fedezi. Ha a tag a társasági szerződésben vállalt vagyoni hozzájárulását meghatározott időpontig nem szolgáltatja, az ügyvezetés 30 napos határidő tűzésével felhívja a teljesítésre. Ha ezután sem teljesít, úgy a tagsági jogviszonya a határidő lejártát követő napon megszűnik.⁶Fontos szabály, hogy természetes személy egyidejűleg csak egy gazdasági társaságban lehet korlátlanul felelős tag, illetve kiskorú személy, kkt., bt. egyáltalán nem töltheti be ezt a tagsági pozíciót.⁷A létrehozni kívánt társaság cégneve alatt az előtársasági létszakaszában is jogképes és a társasági szerződés aláírásának napjától a bejegyezni kívánt társaság előtársaságaként működhet, üzletszerű tevékenységet azonban csak a bejegyzést követően folytathat. A társaság ekkor az általa megkötött jogügyletekben a társaság elnevezése mellett a „bejegyzés alatt” („b.a.”) toldatot kell, hogy rögzítse jelezve, hogy e minőségben jár el.⁸

⁴2006. évi IV. tv. 11§-12§ (1)

⁵Ibid 3§ (2)

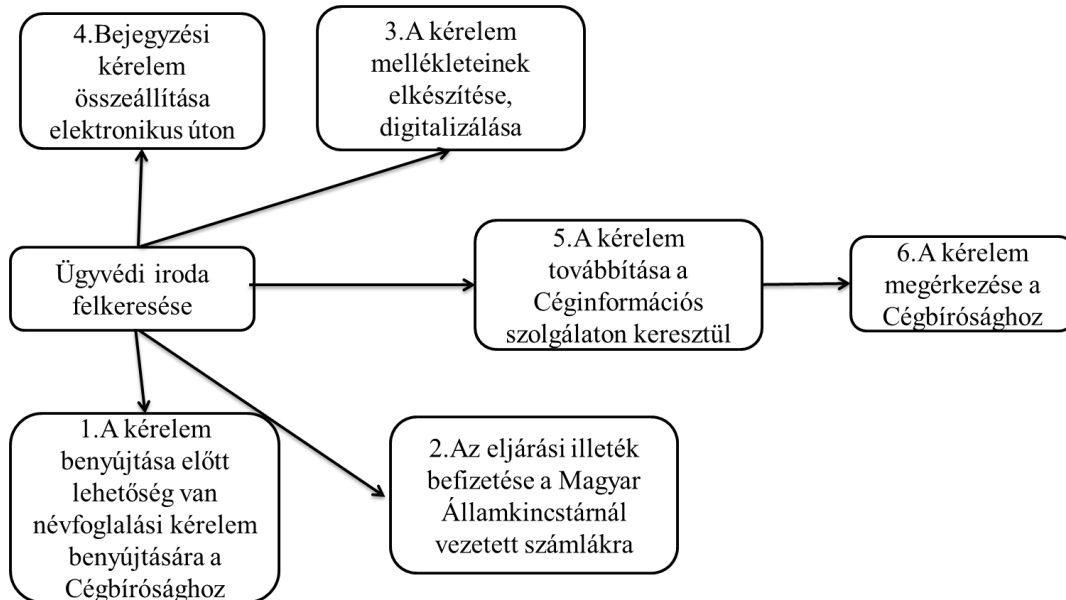
⁶Ibid 13§-14§

⁷Ibid 5§ (1)-(3)

⁸Dr.Gál Judit, Pálinskásné Dr. Milka Ágnes: Társasági jogi perek, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2007 467.o., 47-48.o.

3. A cégbejegyzési eljárás, mint elektronikus eljárás menete

1. ábra A jogi képviselő közreműködésével lefolytatott elektronikus bejegyzési eljárás főbb lépései Magyarországon

Forrás: Saját gyűjtés

A technikai fejlődés viharos gyorsasággal leképeződött a cégeljárási jogban. A 90-es évek közepétől modernizált cégbírószágok országosan összekötött elektronikus hálózat segítségével működnek, és e hálózatnak mára más szervek (pl.: KSH, NAV) is részesei lettek. E rendszer kiépítése, mely uniós követelmény is volt,⁹ a cég- és változásbejegyzési eljárás felgyorsulását eredményezte, s 2008. július 1-jétől a bejegyzési kérelem elektronikus úton történő benyújtását helyezte előtérbe.¹⁰

A cég- és változásbejegyzési eljárás első- és másodfokon is elektronikus nempertes eljárás, melyben a jogi képviselő kötelező.

A cég adatainak a bejegyzése főszabály szerint kérelemre történik. A kérelmet a cég székhelye szerint illetékes cégbírószág részére, jogi képviselő útján, elektronikus formában kell benyújtani (a főbb lépéseit az 1. ábra szemlélteti). E kérelem az elsőfokú határozat meghozataláig visszavonható. Kötelező cégbejegyzés esetén a kérelem benyújtásának határideje a létesítő okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított 30. nap.¹¹

⁹Dr. Gál Judit, Dr. Vezekényi Ursula: Cégjogi kalauz 2009, Budapest, HVG-ORAC Lap és Könyvkiadó Kft., 2009. 480.o., 202.o.

¹⁰Ibid 208.o.

¹¹Dr Gál Judit, Dr. Vezekényi Ursula, végjegyzet (vj.) 3., 153-158.o.

Fontos elvárás mind a jogi képviselő, mind a cégbíróság vonatkozásában, hogy a megküldött elektronikus okiratokat minősített elektronikus aláírással és időbélyegzővel lássák el.

A cég- és változásbejegyzési kérelem előterjesztése előtt össze kell állítani a kérelem mellékleteit és elvégezni a szükséges dokumentumok digitalizálását.¹²

Mellékletek:

- ügyvédi meghatalmazás,
- tagjegyzék,
- székhelynyilatkozat,
- nyilatkozatok vezető tisztségviselői poszt elfogadásáról, és a törzstőke összegéről,
- aláírás-minta hitelesítése,
- illeték- és költség-befizetési igazolás,
- társasági szerződés.¹³

A cég a kérelem beterjesztése előtt névfoglalási kérelmet is benyújthat a cégbíróságra, mely a beérkezést követő 1 munkanapon belül megvizsgálja, hogy a választott elnevezéssel, az információkérés időpontjában a cégnyilvántartásban bejegyzett vagy bejegyzés alatt álló, illetve névfoglalás hatálya alatt álló hasonló cégnév szerepel-e.

Ha a választott név a nyilvántartásba akadály nélkül bejegyezhető, a cégbíróság végzéssel a megjelölt nevet 60 napos időtartamra (egyszer 8 nappal hosszabbítható) a kérelmező részére lefoglalja és a cégnevek elektronikus úton vezetett nyilvántartásában feltünteti a foglalás tényét.¹⁴

A bejegyzési kérelem eljárási illetékét és a közzétételi díját elektronikus úton kell megfizetni a kérelem benyújtása előtt vagy azzal egyidejűleg. Ez a céginformációs szolgálat honlapjáról letölthető illetékbecfizetési és költségtérítési utalvány segítségével történik, melyen a kedvezményezett neve és számlaszáma mellett a költségtérítés vagy illeték összege, és az ügyazonosító szám szerepel. Az illetéket (15.000 Ft) a cégbíróságnak a Magyar Államkincstárnál vezetett számlájára, a közzétételi költségtérítést (3.000 Ft) pedig az Igazságügyért Felelős Minisztériumnak a Kincstárnál vezetett számlájára kell átutalni banki úton, a Kincstár pedig elektronikus úton, 1 munkanapon belül, fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátva küldi meg a befizetések igazolását.

Az eljárásban a céginformációs szolgálat részint a kérelmező, részint a cégbíróság „teljesítési segédje”, a benyújtandó kérelmet informatikai szempontból vizsgálja (pl.: az elektronikus

¹²Dr. Gál Judit, Dr. Vezekény Ursula, vj. 9. 208-210.o.

¹³Ibid 135.o.

¹⁴Ibid 52-56.o.

aláírás hitelességét) továbbá a kérelemben foglalt adatok formai megfelelőségét is ellenőrzi. Ha a kérelem szabályszerű, azt késedelem nélkül továbbítja a cégbíróságnak, ha azonban informatikai szempontból hibásnak vagy hiányosnak ítéli meg, elektronikus igazolással visszaküldi a kérelmezőnek. Ebben az esetben a kérelem be nem nyújtottnak tekintendő. Ismételt kérelem-benyújtásra a közlést követő 8 napon belül egyszer van lehetőség. A céginformációs szolgálat a kérelemnek a cégbírósághoz való továbbításáról és megérkezéséről a jogi képviselőnek elektronikus igazolást küld.

A cégbíróságon az ügyintézési határidő kezdete, az azt követő első munkanap, amikor a céginformációs szolgálattól a szabályszerű kérelem megérkezik. A cégbíróság az eljárás során hozott végzéseket elektronikus úton küldi meg a jogi képviselőnek. Ha a kézbesítés megghiúsul, papír alapon küldi el a dokumentumokat. A cégbíróság a továbbított okiratokat elektronikus formában archiválja. A cég végül egy azonosításra alkalmas cégjegyzékszámot kap.¹⁵

4. Az egyszerűsített cégeljárásra vonatkozó rendelkezések

Aleggyakoribbnak mondható az egyszerűsített cégbejegyzési eljárás szabályainak alkalmazása a társaságalapítás során. Kkt., bt., kft., zrt., és egyéni cég alapítása lehetséges szerződésmintával is, de a csatolt nyomtatványon ezt a körülményt fel kell tüntetni. A jogi képviselő a bejegyzési kérelemben köteles nyilatkozni arról, hogy a csatolt okiratok törvényességi szempontú vizsgálatát elvégezte, és azok megfelelőségét szavatolja.

A bejegyzési kérelem elbírálásáról az adószám megállapításától számított 1 munkaórán belül határoz a cégbíróság. A határidő kezdete munkanapokon reggel 9 óra.

A cégbíróság a bejegyzési kérelem elbírálásakor vizsgálja a jogi képviselő meghatalmazását, azt hogy a kérelem kitöltése és a kérelemben foglalt jogi képviselői nyilatkozat megfelel-e a jogszabályoknak illetve, hogy a szükséges okiratokat csatolták-e a kérelemhez. Továbbá elektronikusan úton ellenőrzi, hogy a cégjegyzék tartalmaz-e a kérelemben feltüntetett tag, vezető tisztségviselő, illetve cégvezető esetén bejegyzést arra vonatkozóan, miszerint e személy a Gt. 5§ és 23§ szerinti eltiltás hatálya alatt áll. Az eljárás során hiánypótlásra nem kerül sor. A fent említett feltételek nem megfelelő teljesítése esetén a cégbíróság a kérelmet elutasítja. Fontos, hogy ha a cégbíróság észleli azt, hogy az adatok, vagy a csatolt dokumentumok, nem felelnek meg a jogszabályoknak, a jogi képviselőt bírsággal sújtja.

¹⁵Ibid 215-220.o.

Ha a cégbíróság határidőn belül nem tesz eleget a kötelezettségeinek, a cégbíróság vezetője 1 munkanapon belül, hivatalból intézkedik a bejegyzési kérelem elbírálásáról. Az ügyintézési határidő eredménytelen eltelte esetén a törvény (tv.) erejénél fogva a bejegyzés automatikusan, haladéktalanul megtörténik. Ebben az esetben később kijavítási kérelem terjeszthető elő. Az elutasító végzés esetén, ha 8 napon belül újra kéri a cég bejegyzését, az elutasításhoz fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, a korábban benyújtott adatok pedig az ismételt eljárás során felhasználhatók. Erre az ismételt eljárásra egyszer van lehetőség.¹⁶

III. A 2012. március 1. és július 1. napjától hatályos, jelentősebb módosítások bemutatása

A 2012-ben bevezetett módosítások alapvető átalakulást hoztak a cégeljárás menetében. A változások hatását ügyvédi és bírói oldalról is egyaránt vizsgálni kell. A továbbiakban a fontosabb módosításokat szeretném bemutatni néhány mondatban.

1. Az ügyvédi munkavégzést érintő változások

Az első változás az ügyvédi munkavégzés területét érinti. A gazdasági társaságok alapításának fontos feltétele, hogy a társasági szerződést közjegyző által készített közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni.¹⁷ A Gt.-ben rögzített új szabály, hogy a társasági szerződés elkészítése vagy ellenjegyzése során az ügyvéd az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. tv. 27/B.§ (1) bekezdésében foglalt ellenőrzést elvégezi, s a szerződésmintával alapított társaságok esetén is így jár el.¹⁸ Ez azt jelenti, hogy az okiratok ellenjegyzése során az ügyvéd a fél és a meghatalmazottja személyazonosságának és a lakcímének igazolása érdekében a rendelkezésre bocsátott adatainak a nyilvántartási adatokkal való egyezőségét vizsgálja. Továbbá a személyazonosságára alkalmas, bemutatott hatósági igazolványa, és tartózkodásra jogosító okmánya nyilvántartási adatokkal való egyezőségének és érvényességének megállapítása

¹⁶2006. évi V. tv. 48§

¹⁷2006. évi IV. tv. 11§ (3)

¹⁸Magyar Közlöny 2011. évi 164. szám 76§ 40567.o.

céljából megkeresheti a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást, a járművezetőiengedélynyilvántartást, az útiokmány-nyilvántartást vezető vagy központi idegenrendészeti nyilvántartás adatait feldolgozó hatóságot. Az ellenőrzés elektronikus úton valósul meg.¹⁹

Az azonosítás annak érdekében történik, hogy a cégalapítás e szakaszában ellenőrizhető legyen az alapítók személyazonossága, elősegítve a későbbivisszaélések megakadályozását.

2. A cégbejegyzés illetéke

Lényeges változás, hogy az egyszerűsített cégbejegyzési eljárás illetéke jelentősen drágult, és már nem az egységes 15.000 forint befizetése esetén jegyzik be társaságokat.

Az összeg 2012. március 1. napjától zrt. és kft. esetén 50.000 forintra, kkt. és bt. esetén 25.000 forintra, egyéni cég esetén pedig 15.000 forintra változott.²⁰ Az emelkedés bizonyára hatással lesz a gazdasági társaságok alapításának létszámára.

3. Adatszolgáltatási kötelezettséggel kapcsolatos szabályok

A következő változás a társasági szerződésben szereplő, és a cégjegyzékben megtalálható adatok körét érinti. A Gt. 12§ (1) bekezdése alapján a társasági szerződésben meg kell határozni a társaság tagjait, természetes személy esetén a személyazonosító adatot és lakcímet, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság vagy jogi személy esetén a cégnevet, székhelyet és cégjegyzékszámot vagy nyilvántartási számot, valamint a társaság főtevékenységét és valamennyi tevékenységét.²¹ Ez hitelezővédelmi szabály, célja hogy a társaság tagjai könnyebben azonosíthatóak legyenek.

Az adatszolgáltatás összefügg a Ctv. 24.§ (1) e, pontjával mely szerint, a cégjegyzékben is szerepelni fog a cég főtevékenysége és tevékenységi körei, melynek következtében ezek az adatok is naprakészek lesznek a jövőben, elősegítve ezzel az üzletfelek gyors és pontos információhoz jutását.²²

A cégbíróság a bejegyzéskor elektronikus úton tájékoztatja az adóhatóságot a cég tevékenységeiről, majd az adóhatóság elektronikus értesítése alapján a későbbiekben hivatalból jegyzi be a cég tevékenységi köreinek változásait, a mindenkor hatályos

¹⁹1998. évi XI. tv. 27/B§ (1)-(2)

²⁰1990 évi XCIII. tv. 45§ (3)

²¹Magyar Közlöny, vj.18, 77.§ 40567.o.

²²<http://www.parlament.hu/irom39/04922/04922.pdf>

TEÁOR²³ nomenklátúra szerint. Az adat bejegyzése és közzététele is automatikusan történik.²⁴

4. Az adóregisztráció eljárás

Újítást hozott az adóregisztrációs eljárás bevezetése, mely az állami adóhatóság és a cégnyilvántartás közötti adatszolgáltatást segíti. A Ctv. 36.§ (4) a, pontja szerint a bejegyzési és a változásbejegyzési kérelemben is fel kell tüntetni a cégjegyzékbe bejegyzett vagy bejegyezni kívánt tagok adóazonosító számát, mely azonban a cégjegyzékben nem szerepel²⁵, mivel az adatszolgáltatás csak a hatóságok közti együttműködést segítheti. Az eljárás során az adóhatóság összeveti a nála szereplő adatokat a benyújtott adatokkal, és jogosult megtagadni az adószám kiadását, törvényben nevesített esetekben, például ha a vezető tisztségviselő valamely fizetési kötelezettségét nem teljesítette.²⁶ Adószám nélkül a gazdasági társaság nem jegyezhető be a cégjegyzékbe. Az adóhatóságot az ellenőrzés elvégzésére egy egyszeri 8 napos határidő köti. A cégbíróság pedig az adószám megállapításától számított 1 munkaórán belül jegyezi be a gazdasági társaságot.²⁷

5. A cégbíróság feladatköreinek bővülése a vezető tisztségviselők ellenőrzése terén

A következő terület cégbírósági feladatkörökre vonatkozó módosításokat foglalja.

Az első jelentős változást a Ctv. 22/A§ hívta életre. E szakasz rögzíti, hogy a cégnyilvántartásba bejegyzett gazdasági társaság vezető tisztségviselője vonatkozásában, a Gt. 23.§ (1) és (2) bekezdésben foglalt kizáró okok fennállásának ellenőrzése során a cégbíróság a bünygyi nyilvántartási rendszer adataival való összevetést kezdeményezhet. Az összevetés azonban kizárólag csak annak a megállapítására irányulhat, hogy a kizáró okok közül valamelyik fennáll-e.²⁸

²³Tevékenységi körök Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere (a Központi Statisztikai Hivatal vezeti ezeket)

²⁴Magyar Közlöny, vj.18, 109.§ 40573.o.

²⁵Ibid 116.§ 40574.o.

²⁶2006. évi IV. tv. 23§ (4)-(5)

²⁷Magyar Közlöny, vj.18, 118.§ 40575-40576.o.

²⁸Ibid 107.§ 40572.o.

A Gt. 2012. március 1. napjától a vezető tisztségviselőkre vonatkozó összeférhetetlenségi okokat a cégvezetőkre is kiterjeszti.²⁹

A cégbíróság e feladatának ellátása céljából a bünyügyi nyilvántartó szerv rendelkezésére bocsátja a cégnylvántartásba bejegyzett, valamennyi gazdasági társaságvezető tisztségviselőinek azonosításához szükséges, rendelkezésre álló adatokat, és azok változtatását. Ha a bünyügyi nyilvántartó szerv megállapítja, hogy a vezető tisztségviselővel szemben kizáró ok áll fenn, haladéktalanul értesíti a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására jogosult cégbíróságot.³⁰ A bünyügyi nyilvántartó szerv tehát folyamatos ellenörzés alatt tartja a vezető tisztségviselői posztot betöltő személyeket a jövőben.³¹

6. A cégbíróság feladatköreinek bővülése, kiterjedtebb bírságolási hatáskör

A következő jelentős változás, hogy a cégbíróság kiterjedt bírságolási hatáskört kapott. A Ctv. 34.§ (2) bekezdése szerint a bírság mértéke 50.000 Ft-tól 900.000 Ft-ig terjedhet.³² A cégbíróság bírsággal sújthatja azt, aki a bejelentési kötelezettségét késedelmesen teljesíti. Kötelező cégbejegyzés esetén a bejegyzési kérelem előterjesztésének határideje a létesítő okirat aláírásától, illetve elfogadásától számított 30. nap. Ha a cég alapításához hatósági engedély szükséges, e határidő az engedély kézhezvételétől számított 15. nap.³³

Előfordulhat, hogy a jogi képviselő késedelmesen nyújtja be a bejegyzési kérelmet, ezzel pedig sérülhet a cégnylvántartás közhitelessége, így nagyobb hangsúlyt kell fektetni a határidők betartására.

Fontos, hogy a cégbíróság pénzbírság kiszabásától a határidőn túl benyújtott kérelmek beérkezése esetén sem tekinthet el.³⁴

A cégbíróság törvényességi felügyeleti eljárás keretében is bírságol, gondoljuk a korábban említett vezető tisztségviselőkre, de van még egy terület, amit ezen belül érinteni kell. Lényeges, hogy amennyiben az egyszerűsített eljárásban bejegyzett cég vonatkozásában azért indult törvényességi felügyeleti eljárás, mert a bejegyzési kérelemben szereplő adat,

²⁹Ibid 80.§ 40568.o.

³⁰Ibid 107.§ 40572.o.

³¹vj.22.

³²Magyar Közlöny, vj.18,115.§ 40574.o.

³³2006. évi IV. tv 34§ (1)

³⁴vj.22.

vagy csatolt okirat nem felel meg a jogszabályoknak, a cégbíróság a jogi képviselőt bírsággal sújthatja.³⁵

Komoly elvárás tehát, hogy az ügyvédi irodákban dolgozó jogászok a bejegyzési eljárás során fokozott gondossággal járjanak el, több időt szánva az adatok megfelelő ellenőrzésére, iratok pontos kitöltésére.

7. 2012. évi LXXXV. törvény

A tv. az alábbi változásokat vezette be 2012. július 1. napjától.

A Ctv. 9 § (3) a, ponttal egészült ki, mely szerint „a közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldány és az ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta egyaránt bizonyítja, hogy a cégjegyzésre jogosult a céget miként és milyen formában jegyzi”. Ez azt jelenti, hogy a cég írásbeli képviselte során, az aláírási címpéldány, ami egy közokirat, és az aláírás minta, ami pedig egy teljes bizonyító erejű magánokirat, egyenértékű lett harmadik személyek irányában.³⁶

Beiktatásra került a törvénybe egy 31/A§ (1) bekezdés, mely szerint a cégbíróság feladata, hogy a benyújtott aláírási címpéldányt, vagy aláírás-mintát fokozott biztonságú elektronikus aláírással lássa el és gondoskodjon azok cégjegyzékben való feltüntetéséről. E szabályok bevezetése következtében a cégbíróság elektronikus rendszerének átalakítására nem került sor. A Ctv. 31/A§ (2) bekezdése szerint új szabály, hogy lehet olyan változásbejegyzési eljárást is kezdeményezni, melynek tárgya a korábban be nem nyújtott cégjegyzési módot igazoló dokumentum csatolása, de ekkor a kérelem mellékleteként csak a közjegyzői aláírás-hitelesítéssel ellátott címpéldány tüntethető fel. Ennek ellenére lényeges, hogy itt sem mellőzhető az illeték és a közzétételi költségtérítés megfizetéséről szóló igazolások csatolása. Fontos, hogy július 1-jétől nincs arra szabály a Ctv.-ben, hogy a címpéldány vagy az aláírás-minta kötelezően csatolandó dokumentum a cég- vagy változásbejegyzési eljárás során.

Végezetül e tv. módosította az ügyvédekről szóló tv. 27/B § (1) bekezdését. A hatályos szabályozás szerint: „Az okiratok ellenjegyzése során, ha a felet személyesen nem ismeri, az ügyvéd”, csak akkor köteles a korábban már részletezett személyazonosság ellenőrzését elvégezni.³⁷

³⁵Ibid 123.§ 40577.o

³⁶Kézirat: Dr. Király Kornélia, Önadózó újság 2012. évi 8. szám

³⁷Magyar Közlöny 2012. évi 79. szám 12242-12253.o

8. 21/2006 (V.18) IM rendelet

A rendelet által változtatott szakaszok az alábbiak.

Az új 8/A§ szerint, ha a bejegyzési kérelemhez csatolják a cégjegyzésre jogosult aláírási címpéldányát vagy aláírás-mintáját, akkor ezen okiratok elnevezése a Ctv. mellékleteiben „hiteles cégaláírási nyilatkozat” illetve „ügyvéd által ellenjegyzett aláírás-minta” lehet, továbbá az aláírásra jogosult képviselő neve is feltüntethető itt. Fontos korlát, hogy egy mellékletben csak egy képviselő nyilatkozata szerepelhet.

A Cvhr. 2§ (6) és (7) bekezdéssel bővült, mely szerint a cégjegyzékbe bejegyezni kívánt magyarországi székhely, telephely, fióktelep vagy lakóhely esetén a közterület elnevezését rövidítés nélkül, a közterület jellegét pedig a lakcímnyilvántartás szerint kell megjelölni, a rövidítés itt sem megengedett. A nyomtatvány kitöltése során csak a céginformációs szolgálat honlapján elérhető karakterkészlet használható.³⁸

9. 2012. évi CIV. törvény

E tv.célja, a 2012. év elején megalkotott 2011. évi CXCVII. tv. (Módtv, mely a március 1. módosításokat léptette életbe) rendelkezéseinek pontosítása, a hatékony jogalkalmazás elérése érdekében.

A tv. számos kiigazító rendelkezést tartalmaz. Fontos például, hogy a Ctv. 38§ (1) bekezdésében rögzítésre került az a szabály, miszerint a céginformációs szolgálat a bejegyzési és változásbejegyzési kérelmek formai ellenőrzését is ellátja. Az ellenőrzés szempontjait a honlapján közzéteszi. E rendelkezés az adóregisztrációs eljárás gyorsabb lefolytatását segíti elő.³⁹

A leginkább figyelemfelkeltő módosítás a Ctv 48§ (7) bekezdése taglalja. E szakasz bírság kiszabását rendeli el a jogi képviselővel szemben, ha a bejegyzési kérelem elutasítására a 48§ (6) bekezdés f, pontja szerint kerül sor.⁴⁰ A szabály 2012. március 1-től hatályos. E rendelkezés azonban annyira szigorú volt, hogy a jogi képviselők nem vállalták a bírság kockázatát.

³⁸Kézirat: Dr. Király Kornélia vj.35.

³⁹Ibid

⁴⁰Magyar Közlöny 2012. évi 93. szám 13585-13590.o

Szükségessé vált felvetni e szabály megváltoztatását. A törvényalkotó 2012. július 16-tól új szabályt léptetett életbe, melynek lényege, hogy csak abban az esetben kell és lehet az egyszerűsített bejegyzési eljárásban bírságot fizetni a jogi képviselőnek, ha az elutasítást a bejegyzendő adat vagy bejegyzés alapjául szolgáló okirat súlyosan törvénysértő volta alapozza meg.

A Ctv. 1. és 3. számú mellékleteibe a Módtv. alapján került be az, hogy a cégnek a székhely, telephely, fióktelep használatára nézve, annak jogcímét igazoló, legalább teljes bizonyító erejű magánokiratot kell mellékelten előterjesztetni. Ez a szabály 2012. július 16-tól megváltozott és ma már csak a használat jogszerűségéről kell nyilatkozni. Ez azt jelenti, hogy a cég is nyilatkozhat a megfelelő alakszerűségek betartásával, kérdés, hogy ez a nyilatkozat így mennyiben lesz valós tényeken alapuló.⁴¹

10. Következtetés

Ha áttekintjük ezt a hosszan részletezett és igen bonyolult eljárást, akkor nem meglepő, hogyha azt a Világbank felmérése szerinti adatot halljuk, miszerint hazánk a cégbejegyzési eljárások egyszerűségének listáján, a vizsgált 185 ország közül, a középmezőnybe tartozik, pontosabban az 52. helyen áll. Ez a 2013-ra vonatkozó sorszám, a 2011-es adatokhoz képest 13 helyes hátralepést jelent, ami nem túl biztató, és nyilván a 2012-ben bevezetett módosításoknak is köszönhető.⁴²

A fenti adatok jelentőségének értékelésére a dolgozat végén külön pontban térek vissza.

⁴¹Kézirat: Dr. Király Kornélia, vj.35.

⁴²<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/hungary>

IV. Nemzetközi kitekintés

1. Különböző jogrendszerek cégbejegyzési eljárásának bemutatása

Országoként eltérő szabályozás vonatkozik a különböző társasági formákra, alapításuk követelményeire. A különbség megmutatkozik a bejegyzési eljárással kapcsolatos feladatokat végző szervek minőségében, továbbá az adott gazdasági társaság nyilvántartásba vételének részletes menetében, időtartamában és költségeiben.

A bejegyzés fő célja, hogy a gazdasági társaságok létrejötte, szervezete megfeleljen a jogszabályoknak, illetve a céginformációk hozzáférhetőek legyenek.⁴³

A Világbank évente 185 ország jogrendszerének vizsgálatát végzi el és az elmúlt közel 10 év adatai alapján 2012-ben is felállított egy 2013. évre vonatkozó ragsort az országok között a cégalapítási eljárások egyszerűségének szempontjából. A „Starting business” (Cégalapítási eljárásra vonatkozó kutatási program) központjában a kis és közepes korlátolt felelősségű társaságok alapítási eljárásának mozzanatai, időtartama, költségei és az alapítótókére vonatkozó szabályok állnak (lásd 2. ábra). A nemzetközi összehasonlítás érdekében, teljes mértékben hazai tulajdonosokkal rendelkező, hazai alaptőkével alapított kft-eket vizsgáltak országszerte, továbbá a törzstőke összevetésének alapja az egy főre eső jövedelem volt. A munkavállalókat is foglalkoztató társaságok elemzésekor pedig, a megalakulását követő első hónapban, az általános gazdasági tevékenységet végző társaságok, 10-50 fő közötti munkavállalói létszámára vonatkozó adatokat használták fel. A később megjelent tanulmányok is bizonyítékkul szolgálnak arra, hogy a Világbank „Doing business” (Társaságindítással kapcsolatos hatósági eljárások vizsgálatát tartalmazó elemzés) programja keretében megvalósított reformok következtében a cégbejegyzés könnyebbé vált szazok jobban ösztönzik a társaságalapítási szándékot világszerte.⁴⁴

A továbbiakban néhány ország társaságalapítással kapcsolatos szabályozását szeretném részletesen bemutatni.

⁴³LeoraKlapper, Raphael Amit and Mauro F. Guillén, vj.1., 133.o.

⁴⁴<http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB13-Chapters/Starting-a-business.pdf>

2. ábra A starting business keretében vizsgált országok közül néhány

economyName	Rank	Procedures (number)	Time (days)	Cost (% of income per capita)	Paid-in Min. Capital (% of income per capita)
Armenia	11	3	8	2,5	0
Australia	2	2	2	0,7	0
Austria	134	8	25	4,9	49,1
Bulgaria	57	4	18	1,1	0
Canada	3	1	5	0,4	0
Chile	32	7	8	4,5	0
Croatia	80	6	9	7,3	13,4
Cyprus	37	6	8	12,4	0
Czech Republic	140	9	20	8,2	29,7
Denmark	33	4	6	0,2	24,2
Djibouti	185	11	37	150,7	383,6
Finland	49	3	14	1	7
France	27	5	7	0,9	0
Germany	106	9	15	4,9	0
Hong Kong SAR, China	6	3	3	1,9	0
Hungary	52	4	5	8,9	9,4
India	173	12	27	49,8	140,1
Ireland	10	4	10	0,3	0
Italy	84	6	6	16,5	9,7
Japan	114	8	23	7,5	0
Luxembourg	93	6	19	1,9	20,9
Mexico	36	6	9	10,1	0
New Zealand	1	1	1	0,4	0
Norway	43	5	7	1,7	5,4
Poland	124	6	32	14,4	13
South Africa	53	5	19	0,3	0
Spain	136	10	28	4,7	13,2
Switzerland	97	6	18	2,1	26,3
Turkey	72	6	6	10,5	7,2
United Kingdom	19	6	13	0,7	0
United States	13	6	6	1,4	0

2. Cégalapítás Svájcban

Svájc Európa szívében fekvő, virágzó gazdasággal rendelkező ország, mely nem tagja az Európai Uniónak.

Társasági formák⁴⁵

- GmbH / Gesellschaft mit beschränkter Haftung (kft.)
- AG / Aktiengesellschaft (rt.)
- Einzelfirma (egyéni cég)
- KG / Kommanditgesellschaft (bt.)

AG (rt.)

A legelterjedtebb társasági forma Svájcban a részvénytársaság (kb. 150.000 db), mely tagjainak a felelősség korlátozott. Az alapító tőke 100.000 CHF⁴⁶, melynek felét készpénzben kell befizetni. Az alapító tagok létszáma minimum 3 fő. A társaság alapszabályának kötelező tartalmi elemei: a társaság neve, székhelye, célja, a tőkerészesek nagysága, továbbá a részvényesek közgyűlésére, az igazgatótanács tagjaira vonatkozó adatok, a könyvvizsgálók adatai valamint a közgyűlés összehívásának módja. Az rt. előnyei: a részvényesek anonimitása és a részvények átruházásának egyszerűsége. Hátrányként megemlíthető a tőkeszükséglet és a magas költségek problémája.

Az alapítási költségek rt. esetén:

- a törzstőke minimum 100.000 CHF
- a kibocsátási illeték vagy ún. szövetségi pecsétadó (melyet akkor kell fizetni, ha a törzstőke meghaladja a 250.000 CHF-t) a törzstőke 1%-a
- cégbírói illetékek (pl.: hitelesítés, regisztráció): kb. 2.000 CHF (a cégbejegyzés alapdíja: 600 CHF, aláírási jogosultság bejegyzése: 30 CHF, egyéb működési adatok bejegyzése: 20 CHF)
- tanácsadás vagy ügyvédi költségek: kb. 2.000-6.000 CHF
- jegyzői dokumentum-hitelesítés kb. 1.500-2.500 CHF, de ez a kantononként eltérő és függ a tanácsadás időtartamától.

⁴⁵http://elitgroup2000.hu/svajci_tarsasagi_formak

⁴⁶1 CHF (svájci frank): 240 Ft

A teljes költség kb.3.000-7.000 CHF, mely tartalmazza a nyilvántartásba vételt.⁴⁷

GmbH (kft.)

Jogi személyiséggel rendelkező társaság. A minimális törzstőke 20.000 CHF, melynek felét készpénz formájában kell befizetni. A törzstőke nem érheti el a 2.000.000 CHF-et. E társasági forma előnye az alacsony törzstőke, és az hogy a társaság felelőssége a tagok magánvagyonára nem terjed ki, tehát korlátozott. Hátránya, hogy van közzétételi kötelezettség, és az hogy a saját üzletrészt nehéz átruházni.

A teljes alapítási költség e társasági forma esetén törzstőke nélkül: 1.900-4.500 CHF között lehet, beleértve nyilvántartásba vételt is.⁴⁸

A társaságalapítás előnyei⁴⁹

- Kedvezményes és alacsony adókulcsok.
- A svájci társaságoknak elég egy igazgatóval rendelkezniük, ez azonban nem lehet cég.
- Kedvező alapítási és fenntartási költségek, amelyeket le lehet vonni az adóból.
- Lehet bemutatóra szóló részvényekkel rendelkező társaságot alapítani.
- Minimális a bürokrácia.
- A svájci állam számos országgal kötött kettős adózást elkerülő egyezményeket, pl.: Franciaország, Németország, Új-Zéland, Anglia, Egyesült Államok.
- Svájc a 8. legkevésbé korrump és három éve a legversenyképesebb ország.
- Svájcban egyszerű céges bankszámlát nyitni helyben alapított cégek számára.

A társaságalapítás feltételei⁵⁰

Az Európai Unióhoz (EU) csatlakozott országok állampolgárai (kivéve Románia, Bulgária) számára törvény biztosítja, hogy szabadon élhetnek és dolgozhatnak Svájcban, azaz önálló vállalkozást is indíthatnak. A vállalatalapítás egyik legfontosabb pontja a különböző engedélyek beszerzése. Az EU állampolgárainak 2004. június 1. óta nem szükséges munkavállalási engedélyt kérni, esetükben elegendő a tartózkodási engedély beszerzése (lehet L-engedély, mely maximum 6 hónap tartózkodást tesz lehetővé, s ennek birtokában nem lehet

⁴⁷Ibid

⁴⁸Ibid

⁴⁹<http://www.svajcicegalapitas.info/cegalapitas/melyek-a-svajci-cegalapitas-elonyei-2.svajcicegalapitas/>

⁵⁰Ibid vj. 45.

munkát vállalni vagy B-engedély, mely 5 évre szól és munkavállalást is lehetővé tesz, a cégalapításhoz az utóbbi szükséges).

A cégbejegyzést a kantonális illetve regionális cégbíróságokon kell kezdeményezni, melyek elérhetőségeit az ország Kereskedelmi Szolgálat bocsátja rendelkezésre. A kantonális szintű cégnyilvántartók (Handelsregister) végzik a cégnyilvántartással kapcsolatos feladatokat, s kérelem benyújtása esetén akár cégkivonatot is kiállítanak a társaság számára, ennek díja azonban kantononként eltérő. Svájcban a cégbejegyzés nem kötelező minden társasági forma esetén, viszont amelynél szükséges, annála társaság feladatai könyvvezetési kötelezettséggel bővülnek. Ha az alapítók mégis bejegyeztetik a társaságot annak ellenére, hogy az nem törvény által előírt kötelezettség [pl. egyéni vállalkozás (Einzelfirma) esetén], akkor a cég nem kerül automatikusan könyvvezetési kötelezettség hatálya alá, de ezzel jogi védelmet kap Svájcban. Rt. és kft. esetén az alapítási szándékot közokiratban kell a cégbíróság felé bejelenteni, melyhez tehát közjegyzői hitelesítés szükséges. A bejegyzés időtartama (5-60 nap) függ a cégbíróságok leterheltségétől és az ügyek komplexitásától. Lehetőség van ún. „expressz bejegyzésre”, de ez jóval drágább.

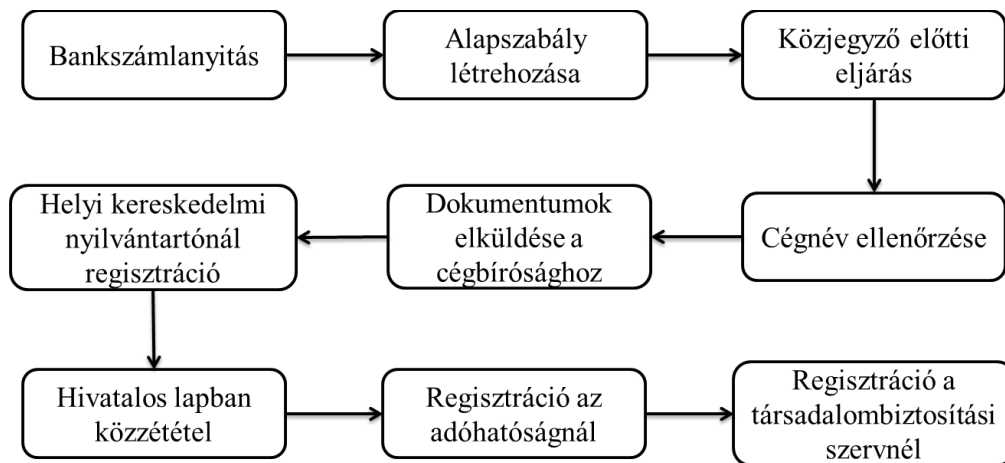
Minden Svájcban bejegyzett cégnek állandó székhellyel kell rendelkeznie.

Kft. és rt. létrehozásához szükség van egy svájci lakhatósággal rendelkező állampolgár partnerségére. Ez teljesíthető úgy, ha az alapító egy svájci ügyvédet vagy vagyonügynökséget (Treuhandler) bíz meg kft. esetén az ügyvezetéssel vagy rt. esetén az igazgatótanács feladatainak ellátásával. A zürichi Kereskedelmi Szolgálat készséggel ajánl ügyvédet vagy ügynökséget a cégalapítóknak. Svájcban a cégbejegyzés konstitutív hatályú, ami annyit jelent, hogy a cég a bejegyzéssel jön létre.

Az országban a vállalati adókulcsok (8-31%) a legalacsonyabbak közé tartoznak európai szinten. A vállalatok és a magánszemélyek is egyaránt három szinten adóznak: állami, kantonális és önkormányzati szinten. Az adórendszer ügyfél és vállalkozásbarát.

A bejegyzési eljárás menete.⁵¹

3. ábra A társaságalapítási eljárás lépései Svájcban

Forrás: Saját gyűjtés

A fenti ábra lépéseinek részletes elemzése alapján szeretném bemutatni a bejegyzési eljárást a továbbiakban.

1. A törzstőke elhelyezése banki letéti számlán. Az összeg blokkolva van a bejegyzési eljárás befejezéséig, amikor is a bank az összeget a letéti számláról a társaság számlájára utalja át. Ez a tranzakció 200 CHF-be kerül. A banki számlavezetési és egyéb költségek 200-2000 CHF között mozognak.
2. Közjegyző jelenlétében írásba kell foglalni az alapszabályt, melyet a közjegyző atársaság aláírásával, és a bejegyzéshez szükséges okiratokkal együtt hitelesít. A hitelesítés 20 CHF aláírásokként.

A továbbiakban két különböző nyilatkozatot kötelező tenni:

- A. The StampaDeclaration: mely a tag által tett nyilatkozat, s annak igazolására szolgál, hogy az alapítási dokumentumban jelzett hozzájáruláson kívül nem bocsátott a társaság rendelkezésére egyéb vagyontárgyat és nem ajánlott fel más természetbeni hozzájárulást.
- B. The Lex Friedrich Declaration: ez a Szövetségi törvény által kötelezően előírt nyilatkozat külföldi állampolgárok számára, arra vonatkozóan, hogy rendelkeznek-e ingatlanszerzési engedéllyel Svájcban.

A társaság nevének ellenőrzése nem kötelező, de ajánlott eljárási mozzanat, melynek költsége 50 CHF.

⁵¹<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/switzerland/starting-a-business>

Végül a szükséges dokumentumokat a bejegyzési kérelemmel egyidejűleg, aláírva, elektronikus úton kell a cégbírósághoz eljuttatni.

3. Be kell nyújtani a hitelesített alapszabályt továbbá a helyi kereskedelmi nyilvántartóhoz. A bejegyzéssel a társaság jogi személyiséget kap.

A regisztráció „expressz e-mail” elküldése esetén 3-5 nap, egyébként pedig 7 napot vesz igénybe, díja 600-10.000 CHF.

A rögzítés után a bejegyzést végző szerv az ország hivatalos lapjában (SwissCommercialGazette of Commerce) közzéteszi a regisztráció időpontját és a részvényesek nevét. A közzététel költségeit a regisztráció költségei fedezik.

4. Meg kell fizetni az ún. „bélyeg adót” (stamptax) postai vagy banki úton, miután e díj összegéről e-mailben tájékoztatás érkezik. Ezt nem minden társaságnak kell befizetni, csak annak, aki az adófajtahatálya alá tartozik. Ezt a társaság kereskedelmi tranzakciói után számolják fel.
5. Regisztrálni kell az adóhatósághoz, hogy VAT (valueaddedtax: hozzáadott értékadó, vagyis ÁFA) számot kapjon a cég. Ez csak azoknak a társaságoknak kötelező, akik az adótípus hatálya alá tartoznak.
6. A munkavállalók adatait a társadalombiztosítási rendszerben rögzíteni kell (szövetségi és kantonális szinten lévő hatóságoknál). A kantonális szerv (Ausgleichskasse)fogja megküldeni a kitöltendő dokumentumokat a munkavállalókat foglalkoztató társaság számára.

A bejegyzési eljárás átlagosan 18 napot vesz igénybe. A Világbank 2012-as statisztikai adatai alapján Svájc a vizsgált 185 ország közül cégalapítási eljárás egyszerűsége szempontjából a 97. helyen áll. Az ország egyéb hatósági eljárásait (pl. ingatlan-nyilvántartási regisztráció stb.) is figyelembe vevő listán a 28. helyet foglalja el.⁵²

Végül szeretném megjegyezni, hogy ha valaki Svájcban szeretne vállalkozást indítani, akkor egy bonyolult adminisztrációs eljárást kell végigjárnia, mely során több kormányzati szervvel is kapcsolatba kerülhet.⁵³ Ezt szemlélteti a 4. ábra.

⁵²<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/switzerland>

⁵³Petra Schubert and Urs Hausler :E-Government meets E-Business: A Portal Site for Startup Companies in Switzerland Published in the Proceedings of the Hawai'i International Conference On System Sciences, 2001, Maui, Hawaii.

4. ábra: A társaságalapítás menetébe bekapcsolódó hatóságok Svájcban

Forrás: Petra Schubert and Urs Häusler : E-Government meets E-Business: A Portal Site for Startup Companies in Switzerland Published in the Proceedings of the Hawai'i International Conference On System Sciences, 2001, Maui, Hawaii

3. Az Európai Unió tagállamai

3.1. Cégalapítás az Egyesült Királyságban

Társasági formák⁵⁴

- solepartnership (egyéni vállalkozás)
- LTD / privatecompany limited byshares (zrt.)
- publiccompany limited byshares (nyrt.)
- privatecompany limited byguarantee (kft.)
- LLP/ limited liabilitypartnership (2001 óta új társasági forma, mely a tagjainak korlátozott felelősséget biztosít).
- jointventure (vegyes tulajdonú vállalat)
- privateunlimitedcompany (kkt.)

A társaságalapítás előnyei⁵⁵

- Az Egyesült Királyságban ösztönzik az üzleti tevékenységet, így minimalizálják az induló vállalkozások adóterheit.
- Tevékenységüket a cégek végezhetik előre bejelentett tevékenységi körök nélkül.
- Egyes cégformáknál nincs kötelező alaptőke (kft.)
- A bankok az üzleti számla nyitásához kezdeti hitelkeretet biztosítanak.

A társaságalapítás feltételei⁵⁶

Az Egyesült Királyságban a Companies House (CH- „Társaságok Háza”) mint kormányzati szerv illetékes a társaságalapítási ügyekben, valamint felelős a cégnyilvántartás vezetéséért és a cégszolgáltatások elérhetővé tételéért. A CH négy városban rendelkezik központtal: Cardiff, Edinburgh, London, és Belfast.

Angliában nem szükséges külön engedély gazdasági társaság létrehozásához. A gazdasági élet legtöbb szereplője a tőketársaságokat (kft., rt.) részesíti előnyben. Fontos, hogy nincs szükség helyi részvényesekre vagy igazgatókra az alapításhoz. A bejegyzés során

⁵⁴http://elitgroup2000.hu/cegalapitas_angliaban

⁵⁵<http://cegalapitas.co.uk/cegalapitas-cegeknek/angol-cegalapitas>

⁵⁶<http://www.companieshouse.gov.uk/infoAndGuide/companyRegistration.shtml>

formanyomtatványokat kell kitölteni a cég adatairól és a hozzájárulások teljesítéséről. Alapítás után a CH-nak be kell nyújtani a cégadatok mellett a társaságiszerződést és az alapszabályt. Ha a társaság tagjai az általános társasági szerződést és alapszabályt fogadják el a társaság viszonylag gyorsan bejegyezhető, ha azonban testre szabott dokumentumokat fogadnak el a bejegyzés elhúzódhat. A névhasználatára külön szabályok vonatkoznak. Fontos, hogy például nem választhatók bizonyos „érzékeny” nevek. Lényeges, hogy főszabály szerint bárki lehet a társaság igazgatója, bizonyos kivételekkel és korlátozásokkal (figyelembe kell venni pl. a korábban a cég ellen lefolytatott csődeljárást stb.).

A bejegyzési eljárás menete⁵⁷

A Companies House hivatalos honlapján tájékozódhatunk az eljárásról, melynek főbb lépéseit az 5. ábra szemlélteti.

A cégalapítás három módon történhet: papír alapon, a CH Web Incorporation Service („elektronikus bejegyzési szolgálat”) útján, vagy ún. formationagents („alapítást segítő ügynökségek”) közreműködésével, melyek listája megtalálható a CH oldalán (cégnévvel és telefonszámmal). Az elektronikus út használatához regisztrálni kell a CH hivatalos honlapján, az ún. Webfilling System-en keresztül (később az éves beszámolót lehet ezen keresztül elküldeni). Ennek a rendszernek a működését az oldal részletesen bemutatja.

A bejegyzéshez cégnév szükséges. Fontos, hogy már létező név nem választható. A nevet le lehet ellenőrizni a Web Check Service-en („elektronikus ellenőrző szolgálat”) keresztül.

Lényeges eljárási mozzanat az alapító tagok adatainak kitöltése. Fontos kritériumként szerepel, hogy a társaság igazgatója 16 éven felüli legyen. Egy cégnek több igazgatója is lehet, akik e posztot munkavállalóként vagy tulajdonosként tölthetik be.

A tagokra vonatkozó kitöltendő adatok: teljes név, állandó lakóhely (az ország megjelölésével), állampolgárság, foglalkozás, illetve szerepel a nyomtatványon „megállapodás alapján megadandó egyéb információ”, mely az aláírás helyen kitöltendő 3 személyes adatot jelöl. Ezt 7 kategória közül lehet kiválasztani: leánykori név, személyi igazolvány szám, vezetéknév, születési városra vonatkozó adat, illetve utolsó három száma a mobiltelefonszámnak, társadalombiztosítási számnak, vagy az útlevel számnak.

⁵⁷Ibid

A bejegyezni kívánt társaságra és a részvényesekre vonatkozó adatokat is meg kell adni (pl. cégnév, székhely, kezdeti részvényesek száma (minimum 2 fő) és jogai, a részvények száma, osztálya).

Az eljárási költségek kifizetésére lehetőség van bankkártya vagy hitelkártya útján.

A bankszámlanyitás elengedhetetlen a cég működéséhez, ez azonban csak személyesen, előzetes időpontfoglalással lehetséges, és szükséges hozzá angliai lakcím igazolása.

A papír alapú bejegyzési eljárásigénybevételére rt. és kft. alapítása esetén van lehetőség.

Három dokumentumot szükséges csatolni az eljárás során. A regisztrációs kérelem mellett, az ún. memorandum of association-t, (ez a társaság alapító okirata, mely tartalmazza a részvényjegyzők (minimum 2 fő) nevét és aláírását) továbbá az ún. articles of association-t (társasági szerződés), mely a társaság belső működését részletezi, (pl. tagok felelőssége, szavazás módja). Fontos, hogy 2008. december 16-óta van lehetőség kft.-t és rt.-t minta társasági szerződéssel alapítani.

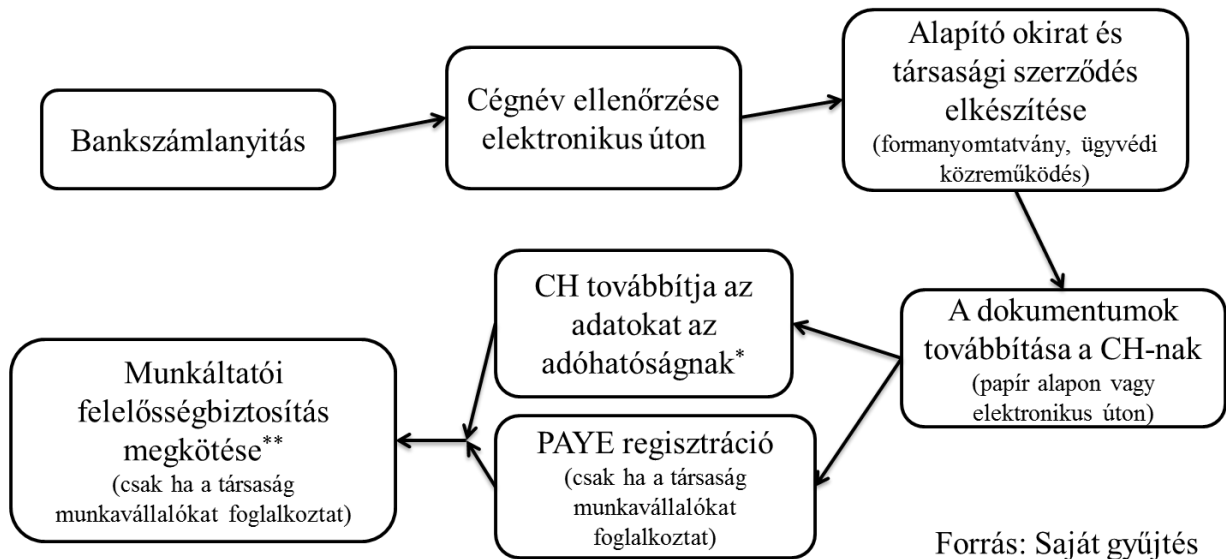
A társaság a bejegyzés után kap egy company registration number-t („cégjegyzékszám”), amely a cég azonosítására szolgál, s azt fel kell tüntetni a társaság által készített számlákon, szerződéseken. A regisztráció után a cég aktív, alanyi adómentes s megkezdheti a működését.

A regisztráció összege eltérő lehet: általános eljárásban, papír alapon 40 GBP⁵⁸, elektronikus úton 14 GBP, a gyorsított eljárásban, a papír alapú bejegyzés 100 GBP, elektronikus úton 30 GBP.

Amint a cég megalakult a CH értesíti erről a székhely szerint illetékes adóhatóságot, aki 2-6 héten belül megküldi a cég székhelyére a társasági adóval kapcsolatos regisztrációs nyomtatványokat. Ezt minél hamarabb, kitöltve vissza kell küldeni a hatóságnak. Ekkor lehetőség van arra, hogy az alapító egy „tax agent-t” („adózást segítő ügynök”) hatalmazzon meg, annak érdekében, hogy a későbbiekben eljárjon a társaság adózási ügyeiben. Természetesen a meghatalmazás később is benyújtható.

⁵⁸1 GBP (angol font): kb. 350 Ft

5. ábra A cégalapítási eljárás kötelező és feltételes lépései Angliában

* Az adószám mellett feltételesen VAT (ÁFA) regisztráció, melyre akkor van szükség, ha a társaság forgalma várhatóan meg fogja haladni az évi 77.000 GBP-t, továbbá ha uniós adószámot szeretne a cég igényelni.

** Az 1969. évi Munkáltatói (Kötelező) Felelősségbiztosítási Törvény (Employers Liability Act) szerint, minden munkavállalónak kötelező felelősségbiztosítást fenntartania.

A bejegyzési eljárás időtartama átlagosan 13 nap. A Világbank felmérése szerint a cégbejegyzési eljárás egyszerűségét osztályozó listán Anglia a 19. helyen áll. A hatósági eljárásokat összesítő listán pedig a 7. pozíciót szerezte meg.⁵⁹

⁵⁹<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/united-kingdom>

3.2. Cégalapítás Franciaországban

2006-ban az Európai Tanács hozott döntést arról, hogy szükség lenne egy „egyablakos ügyintézési rendszer” kiépítésére, mellyel célja volt az is, hogy a társaságalapítás eljárási költségeit, és időtartamát lecsökkentse. Született is egy irányelv az egyablakos ügyintézési pontokról, ami meghatározza a leglényegesebb szabályokat, melyeket alkalmazni kell egy új társaság létrehozásánál. Továbbá kötelezettségeket is rögzít a tagállamok számára: szüntessék meg a felesleges bürokráciát, egyszerűsítsék az eljárások alaki követelményeit és tegyék hatékonyabbá a közigazgatást. Minden tagállamban létre kellett hozni elektronikus kormányzati portált. Az EUGO network honlapján keresztül elérhető az összes ország portálja.⁶⁰ Az egyablakos ügyintézési rendszer modellje Franciaországban kiemelkedő fontosságú. Az országban a cégalapítás központosított formában a kereskedelmi és ipari, szakmai és kisiparos, illetve mezőgazdasági kamarák alá tartozó ún. cégbejegyzési központok (Centre des Formalités de Entreprises - CFE) „egyablakos rendszerében” történik.⁶¹ Annak köszönhetően, hogy az ügyfélnek csak egy szervhez kell fordulni, az eljárás időtartama lényegesen rövidebb lett s így az ország területén kevesebb, mint egy hét alatt létrehozható új cég.

Társasági formák⁶²

- société à responsabilité limitée –SARL (kft.)
- entreprise unipersonnelle à responsabilité limitée-EURL (korlátolt felelősségű egyszemélyes vállalat)
- société anonyme-SA (nyrt.)
- société par actions simplifiée-SAS (egyszerűsített rt.)
- société en non collectif-SNC (kkt.)

Franciaországban a société terminológia utal a társaságokra, ellentétben az angol jogrendszerrel mely különbséget tesz company(cég) és partnership (társaság) között.⁶³

⁶⁰http://www.euvonal.hu/index.php?op=mindennapok_tagallamok&id=10#2

⁶¹http://europa.eu/youreurope/business/starting-business/setting-up/france/index_en.htm

⁶²Ibid vj. 60.

⁶³NICHOLAS H.D.FOSTER :Company Law Theory in Comparative Perspective: England and France , The American Journal of Comparative Law 2000 , 577.o.

A társaságalapítás előnyei⁶⁴

- Közepes bürokrácia.
- Elektronikus vagy papír alapú bejegyzés közötti választási lehetőség.
- Kezdő adókedvezmények nyújtása a társaságnak 2004 óta.

A társaságalapítás menete⁶⁵

Franciaországban az EU állampolgárainak nem kell tartózkodási és munkavállalási engedélyt kérni a cégalapításhoz. A nem EU tagállamok állampolgárai számára ez azonban előírás, így az esetükben az eljárás a kérelmező lakóhelye szerinti ország konzulátusán indul.

Első lépésként meg kell határozni a társaság vállalkozási formáját.

Az alapító okirat megfogalmazását követően nyilatkozni kell a létrehozandó társaság tevékenységi köreiről, valamint fel kell keresni (személyesen vagy elektronikus úton) az illetékes gazdasági kamarához tartozó CFE irodát. Továbbiakban az iroda felveszi a kapcsolatot a cégeljárásban érintett egyéb szervekkel (Adóhivatal - Centre de Impots, Statisztikai Hivatal - Institute National de la Statistique et des Études Économiques-INSEE, Cégbíróság - Greffe, Társadalombiztosítási Szervek-URSSAF Unions de Recouvrement des Cotisations de Sécurité Sociale et d'Allocations Familiales).

Ha valaki Franciaországban szeretne társaságot alapítani úgy, hogy nem önálló vállalkozást indít, a bejegyzési eljárás gyors és olcsó. Új gazdasági társaság (pl. EURL vagy SARL) létrehozása esetén azonban az eljárás bonyolultabb illetve szükség lehet könyvelő, közjegyző vagy ügyvéd eljárásának igénybevételére. Ennek költségei kb. 1.000-1.500 euro⁶⁶ között mozognak. Az alapításhoz szükséges előre nyomtatott dokumentumok megvásárolhatók francia cégalapító ügynökségektől is (APCE-agence pour la création d'entreprises), ennek ára kb. 250 euro lehet. A dokumentumok beszerzését követően a CFE központokat kell felkeresni, ahol regisztrálni kell, melynek díja 150 euro.

Csatolandó dokumentumok az eljárás során: útlevél, születési és házassági anyakönyvi kivonat, közüzemű számla, mely a lakcím igazolásául szolgál, továbbá szakképesítést igazoló bizonyítvány. A regisztrációt két héten belül hagyja jóvá a központ visszaigazolás küldésével. A cég ekkor kapja meg a 14 jegyű regisztrációs számát (SIRET). Ennek első 9 jegye a SIRENE (Système Informatique pour le Répertoire des Entreprises) szám, mely a cég nemzeti

⁶⁴<http://www.edmiskolc.eu/enterprise/enterprise.html>

⁶⁵http://europa.eu/youreurope/business/starting-business/setting-up/france/index_en.htm

⁶⁶1 EUR (euro): kb. 285 Ft

azonosító jelének felel meg és az alapját képezi a cég különbözőregiszterekbe való felvételének, illetve a célja, hogy a hatóságok közötti információcserét megkönnyítse. Az azonosító utolsó 5 jegy a NIC (NuméroInterne de Classement) szám, mely a társaság földrajzi elhelyezkedésére utal. 2008 óta a SIREN rendszerbe történő felvételkor az INSEE minden vállalatot és annak létesítményeit a francia tevékenységi jegyzékre (NAF - Nomenclature des ActivitésFrancais: francia TEÁOR- nomenklátúra) vonatkozó, és a vállalatok fő tevékenységét jellemző kóddal lát el, mely az APE (ActivitéPrincipaleExercée) kód. Ez utóbbi azonosítónak két alfaját tartják számon. Az APEN kódot a vállalatok, míg az APET kódot azok létesítményei részére állítják ki. A kódok listáját a francia Statisztikai Hivatal vezeti.

Az elektronikus cégeljárás a 2003. évi DCCXXI. tv.vezette be, augusztus 1-től. A 2006 évi DCLXXIX. tv. (hatályos: 2006. június 9.) szerint az alapító választhat, hogy a CFE központnak (árai előre rögzítettek) vagy közvetlenül a Cégbíróságnak (kevésbé költséges) nyújtja be a dokumentumokat.

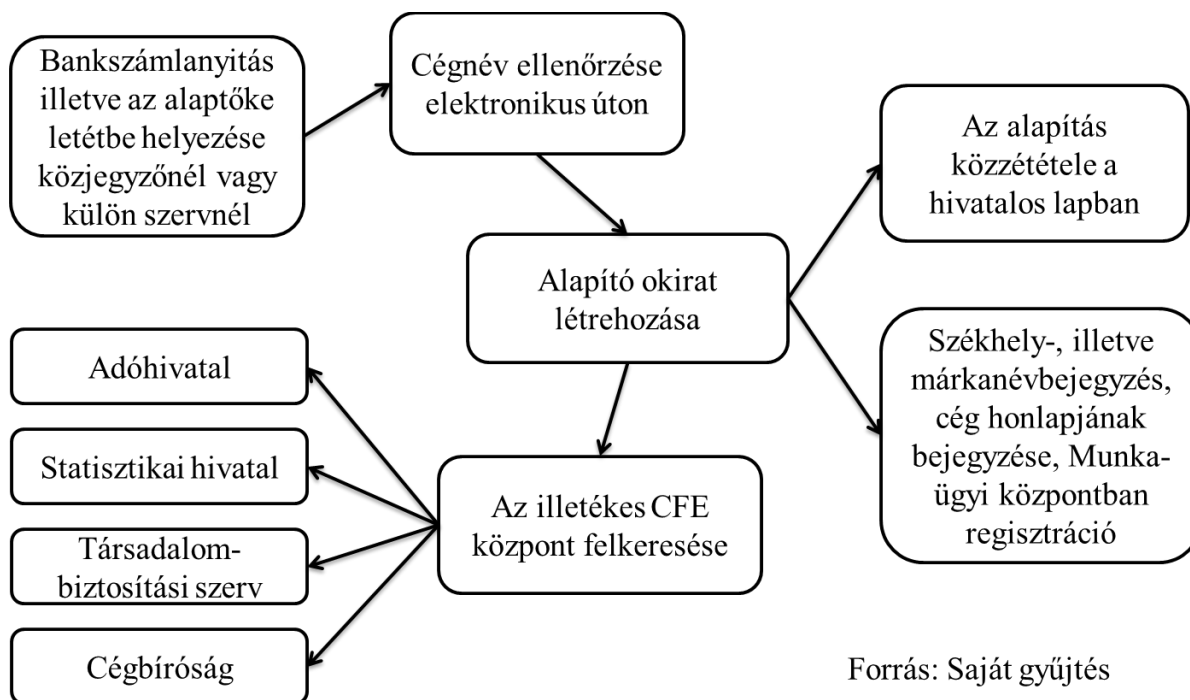
Az eljárás során az adóhatóságnál a regisztráció személyesen történik.

A társaság létrehozása során bizonyos lépéseket az alapítónak kell megtennie:

- bejelentkezés a Munkavállalói Nyugdíj Alaphoz
- engedélyezési vagy munkavállalási-igazolványt igénylő kérelem ágazatok szerinti szerveknél, tanácsadói kamaráknál, szakszervezeteknél
- a vállalkozás székhelyének bejegyzése
- a márkanév-bejegyzése a Francia Nemzeti Ipari Tulajdon Intézetnél (Institut National de PropriétéIndustrielle)
- a cég honlapjának regisztrációja a Francia Internetes Címek Szövetségénél.

A bejegyzési eljárás menete⁶⁷

6. ábra A bejegyzési eljárás menete Franciaországban

Forrás: Saját gyűjtés

A fenti ábra alapján az eljárás lépéseinek magyarázata a következő.

1. Cégnév egyediségének ellenőrzése (INPI- Institut National de la Propriété Industrielle) honlapján keresztül, mely ingyenes, (ez nem kötelező eljárási mozzanat, de elmulasztása jogkövetkezményekkel járhat, pl. perelhető miatta a cég.) A cégnév lefoglalása a költségek megfizetése ellenében történik: 40 euro 3 osztályban, 400 euro pedig az összes osztályban.
2. 8 napon belül össze kell gyűjteni az alapítandó cég anyagi forrásait. Az induló tőkét letétben kell helyezni közjegyzőnél, banknál vagy Caisse de Dépôt et de Consignement Office-nál („Betétek és Küldemények Őrzésére Létrejött Alap”). Ez az összeg blokkolva van a regisztráció alatt, de felhasználható amint a cég a K-bis (már bejegyzett) formát igazoló okiratot bemutatta.
3. A társaság alapításának közzététele. A közlemény kötelező tartalmi elemei: a cég neve, vezető tisztségviselő adatai, kezdő tőke összege, és a székhely. Az alapítónak egy igazoló dokumentumra van szüksége a folyóirattól a tervezett közzétételről.

⁶⁷<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/france/starting-a-business>

4. Bejegyzési kérelem elküldése aCFE-nek (elvégzi az eljárási formásokkal kapcsolatos feladatokat is). CFE központoknak különböző típusai vannak a megkülönböztetésük a cégek tevékenységétől függ (lásd 6. ábra).

Miután megkapta a CFE az iratokat, feldolgozza és továbbítja azokat az érintett hatóságoknak. Ha a kérelem hiányos, 15 napos hiánypótlási idő áll a kérelmező rendelkezésére. Az adatok automatikusan kerülnek bejegyzésre a cégjegyzékbe (Registre Nationale de l'Entreprise).

Dutreil törvény óta a CFE vagy a cégbíróság igazolást küld a bejegyzésről. Az igazolás kézhezvételét követően a cég megkezdheti a működését.

Franciaországban a cégalapítás menete kb. 7 nap. A Világbank adatai szerint, cégbejegyzés egyszerűsége szempontjából, Franciaország a 27. helyen áll a vizsgált országok rangsorában. A hatósági eljárások összesített listáján pedig a 34.⁶⁸

7. ábra A különböző üzleti, szakmai tevékenységek bejegyzési központjai Franciaországban

Business Registration Centres in France (bejegyzési központok)	A központ neve
Business Activity (üzleti tevékenység)	Centre des Formalités ("Alapítási hatóság")
Commercial (kereskedelmi tevékenység)	Chambre de Commerce et d'industrie (Kereskedelmi és Ipari Kamara)
Trade (ipari tevékenység)	Chambre de Metiers et Artisans (Kézműves Kamara)
Profession Libérale' (egyéni szakmák)	URSSAF (Társadalombiztosítási szerv)
Agent Commercial' (kereskedelmi ügynökök)	Greffé (ez a "Cégbíróság")
Agriculture (mezőgazdaság)	Chambre d'Agriculture (Mezőgazdasági Kamara)
Others (egyéb)	Centre d'impôts (Adóhatóság)
Forrás: http://www.french-property.com	

⁶⁸<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/france>

3.3. Cégalapítás Németországban

A német vállalati jogot a Kereskedelmi Törvénykönyv (Handelsgesetzbuch) és a Polgári Törvénykönyv szabályozza (BGB-BürgerlichesGesetzbuch), illetve az engedélyköteles kereskedelmi tevékenységek folytatásához szükséges feltételeket a Kézműipari Törvény (HandicraftAct) részletezi.⁶⁹

Társasági formák⁷⁰

I. Egyéni vállalkozás

II. Személyegyesítő társaságok:

- OHG / OffeneHandelsgesellschaft (kkt.)
- KG / Kommanditgesellschaft (bt.)
- csendestárs-nyilvántartásba vétele nem kötelező
- GbR / GesellschaftbürgerlichenRechts (polgárjogi társaság-nyilvántartásba vétele nem kötelező)

III. Tőkeegyesítő társaságok:

- AG / Aktiengesellschaft (rt.)
- GmbH / Gesellschaft mit beschränkterHaftung(kft.)

GmbH

Az EU belüli jogharmonizáció keretében a társasági formák jogi helyzete a tagállamokban hasonlóvá vált. A német kft alapításáról és felépítéséről szóló szabályok csak némely pontban térnek el a magyar kft-re vonatkozó rendelkezésektől. A minimális törzstőke: 25.000 euro. Ha legalább két társasági tag alapítja a kft-t, akkor a cégjegyzékbe történő bejegyzés már a törzstőke felének befizetésével megtörténhet. Az úgynevezett előtársaság, mint jogi személy már létrejön a társasági szerződés közjegyzői okiratba foglalásával. A felelősség-korlátozás viszont csak a cégjegyzékbe történő bejegyzéssel lép életbe, s ekkor visszahat az alapítás időpontjára (exnunc).

⁶⁹http://elitgroup2000.hu/nemet_cegalapitasrol_altalanossagban

⁷⁰Ibid

Rt, bt, polgári jogi társaság

Rt.-t legalább 50.000. euro alaptőkével és közjegyzői okiratba foglalással alapítható. A cégjegyzékbe történő bejegyzésének alapfeltétele az alaptőke teljes befizetése.

A betéti társaság alapítása közjegyzői szerződéskötés nélkül történik. Létrehozásához elegendő a betétesek és a beltag között létrejött írásbeli megállapodás. Az alapítást követően a cégbíróságnál közjegyzői okirattal kérvényezhető a társaság bejegyzése.

A polgári jogi társaság működéséhez a társasági szerződés közokiratba foglalása nem szükséges, létrehozásához a tagok szóbeli megállapodása elegendő és a szerződés írásba foglalása sem kötelező. A polgári jogi társaság tagjai egyesülhetnek, és kereskedelmi ügyleteik lebonyolítása érdekében nyílt kereskedelmi társaságot jegyeztethetnek be.

A társaság alapítás feltételei⁷¹

A német jogrendszer nem tesz különbséget német és külföldi társaság létrehozása között és nem korlátozzák a nyereség hazatelepítését sem. A cégalapítás fontos ösztönzője az alaptőke alacsony összege. Sok hasonlóságot mutat a német társasági jog az angolszász országok szabályozásával. A német kft. és rt. egyenértékű a brit megfelelőjükkel. A bejegyzési eljárás során az ügyvédi közreműködés nem kötelező. A „nagyobb cégeket” kell a cégbíróságon bejegyezni. A nagyobb cégnek minősítés függ a társaság forgalmának nagyságától, üzleti kapcsolatrendszerétől, létszámától, és a nyújtott szolgáltatások körétől. Lehetőség van önkéntes nyilvántartásba vételre. A legnépszerűbb társasági forma Németországban a kft. 2008 óta lehetőség van ún. „mini GmbH” alapítására, mely esetén a törzstőke 1 euro. E társasági forma létrehozásának célja, hogy az induló vállalkozások számára könnyítsék a bürokrácia terheit. Sajnos Németországban is vannak likviditási problémák. Az ügyfelek lassan teljesítik fizetési kötelezettségeiket, így a bankok nem szívesen terjesztik ki a folyószámla-hiteleit a fejlődő cégeknek.

A cégalapításhoz természetes személy esetén a következő adatok szükségesek: útlevél, letelepedési engedély (ha nem EU állampolgár, a konzulátuson kell kérelmezni ezt csatolva a társaság üzleti tervét, a szakmai képesítést igazoló dokumentumokat illetve az önéletrajzot), az alaptőke és egyéb díjak befizetése. Jogi személy esetén pedig az anyacég regisztrációjának hiteles másolata, az alaptőke és egyéb díjak befizetése.

⁷¹<http://berlin.angloinfo.com/information/working/starting-a-business/setting-up-process>

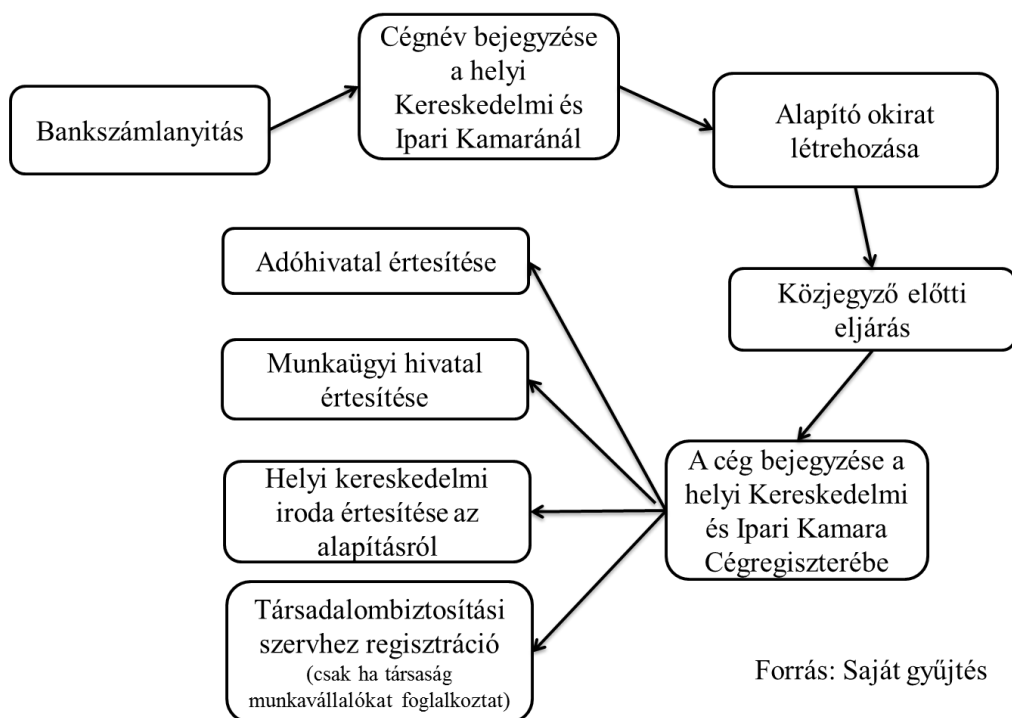
Fontos, az adózási szabályok ismerete. Németországban 4 kiemelt adó van: input tax - előzetesen felszámított adó-ÁFA, incometax - jövedelemadó, trade tax - iparüzési adó, corporationtax - társasági adó. Az adott társaság adófizetése függ a cég méretétől, a működési formától és attól, hogy melyik ágazatban illetve szektorban végzi a tevékenységét. Továbbá szükséges lehet üzleti terv készítése is, melyben részletezni kell, hogy miért szeretne a kérelmező társaságot alapítani, az üzleti jelentésben pedig írni kell az árképzési stratégiáról, marketing tevékenységről, finanszírozási formákról stb.

Az alapítása három lépésből áll:

- a törzstőke összegének befizetése,
- a társasági szerződés közjegyzői okiratba foglalása,
- a cégjegyzékbe történő bejegyzés.

A bejegyzési eljárás menete⁷²

8. ábra A bejegyzési eljárás menete Németországban

Forrás: Saját gyűjtés

A 8. ábra alapján az eljárás részletes bemutatása.

1. Cégnév bejegyzése a helyi Kereskedelmi és Ipari Kamaránál. Németországban a kamarai tagság kötelező.

⁷²<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/germany/starting-a-business>

2. Közjegyző általi hitelesítése a társasági szerződésnek és az alapító okiratnak. A társasági szerződés tartalmazza: a társaság nevét, tevékenységi köreit, a székhelyét, részvényesekre és részvényekre vonatkozó adatokat, felügyelőbizottsági tagok adatait stb.
3. Bankszámlanyitás és az alaptőke letétbe helyezése.
4. A közjegyző digitalizálja a bejegyzéshez szükséges dokumentumokat: okiratok, a társaság részvényeseit tartalmazó lista, igazgatók kinevező okirata, bankszámláról igazolás. Majd a helyi bíróság kereskedelmi cégregisterébe bejegyezteti a céget.
5. Értesíteni kell a helyi kereskedelmi irodát (local office of business) az alapításról.
6. Lehetőség van az adott kereskedelmi ágazat szakmai szövetségeihez való csatlakozásra.
7. Értesíteni kell a helyi Munkaügyi Hivatalt a társaság megalapításáról (melytől 8 jegyű működési számot kap a cég, ez tulajdonképpen a társaság azonosítójelének felel meg).
8. Ha a társaság munkavállalókat foglalkoztat, akkor őket regisztrálni kell a Társadalombiztosítási szervnél.
9. Fel kell venni az Adóhivatallal a kapcsolatot, aki a társaság számára egy kérdőívet küld, melyen ki kell tölteni a cégre vonatkozó releváns adatokat, és e dokumentumot e-mail útján vissza kell küldeni a hatóságnak.

A bejegyzési eljárás átlagos időtartama 15 nap.

A Világbank cégalapítás egyszerűségének vizsgálatát tartalmazó listán Németország a 106. helyen áll. A hatósági eljárások összesített vizsgálatát tartalmazó listán pedig a 20.

3.4. Cégalapítás Luxemburgban

Az üzleti tevékenységet a Kereskedelmi Társaságok joga (Law on commercial companies) és a Polgári Törvénykönyv (Civil Code) 1832-1873 szakasza szabályozza.⁷³

Társasági formák⁷⁴ (lásd 10. ábra)

1. egyéni vállalkozók és társaságok

2. társaságok:

- public limited company-société anonyme- SA (rt.)
- private limited company-société à responsabilité limitée-SARL (kft.)
- limited partnership (société en commandite par action-SECA (bt.)
- European Company –société européenne-SE (európai rt.)
- cooperative-société coopérative-SC (szövetkezet).

3. csoportosulások és szövetségek:

- economic interest grouping-EIG (groupement d'intérêt économique-GIE) (gazdasági érdekszövetség).

A bejegyzési eljárás menete.⁷⁵

A legtöbb kereskedelmi tevékenység folytatásához szükség van vállalkozási engedélyre, melyet a luxemburgi Kis és Közepes Vállalkozások Minisztériumától (Ministry of Small and Medium Sized Businesses) lehet kérelmezni. A nem EU állampolgároknak pedig tartózkodási engedély beszerzése is elengedhetetlen a vállalkozás indításához.

A társaságot be kell jegyezni a cégjegyzékbe (Register de Commerce et de Sociétés-RCS).

Lépések: (lásd 9. ábra)

1. A társaság működési formájának kiválasztása, alapító okirat elkészítése.
2. Alaptőke elkülönítése és elhelyezése egy a társaság nevére szóló bankszámlán. Az összeg blokkolva van a bejegyzésről készült okirat másolatának benyújtásáig.
3. A társaság tagjai szabadon választhatják meg a cégnevet, de egyediségét ellenőrizni kell a Kereskedelmi cégjegyzéken keresztül (Trade and Companies Register). A rendszer a bejegyzési kérelmet visszautasítja, ha a választott név már

⁷³http://europa.eu/youreurope/business/starting-business/setting-up/luxembourg/index_en.htm

⁷⁴Ibid

⁷⁵<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/luxembourg>

létezik. Név foglalkozásra rendszeren keresztül nincs lehetőség. A gyakorlat szerint a közjegyző ellenőrzi a tervezett cégnevet és lefoglalhatja azt a Cégbíróságon. A Trade and Companies Register-től kapott elektronikus PDF formátumú igazolás jelzi, hogy a cégnév 24 órán belül érvényes. A cégnév tartalmazhatja a részvényesek nevét.

4. A társaság alapítás során a közjegyzői közreműködés elengedhetetlen. A közjegyző elkészíti a bejegyzéshez szükséges okiratokat, mely magába foglalja a társasági szerződést. Minta társasági szerződések találhatók az interneten. A Kereskedelmi Kamara céginformációs központja (Espace Entreprises Information Centre) nyújthat segítséget az alapítás során. Törvény által rögzített kötelezettsége a közjegyzőnek, hogy a társaság alapítási és bejegyzési költségeket befizetését igazolja a társaság és a cégbíróság felé.

Költségek: közjegyzői díj 450 EUR (munkadíj 150 EUR + ezzel kapcsolatos felmerülő költségek 200 EUR + hiteles másolatai az okiratoknak 100 EUR), cégbejegyzés díja 250 EUR, hivatalos lapban közzétételi díj 250 EUR, egyéb felmerülő költségek 50 EUR.

5. Kérelem benyújtása az üzleti tevékenység folytatásához szükséges engedély megszerzése céljából. Ezt az engedélyt a Kereskedelmi és Külgazdasági Minisztérium (Ministry of the Economy and Foreign Trade) bocsátja ki. Csatolni kell a kérelemhez: az illeték befizetésének igazolását, ami társasági formánként eltérő lehet (kb. 25 EUR) a társasági szerződést, a kérelmező szakképesítésének igazolását, személyi igazolványának másolatát, továbbá a büntetlen előélet igazolására erkölcsi bizonyítványt stb. A minisztérium a társasági szerződés megtekintése során részletesen vizsgálja a társaság alapítás célját. A közjegyzői eljárás és az engedélyezési eljárás párhuzamosan is folyhat.

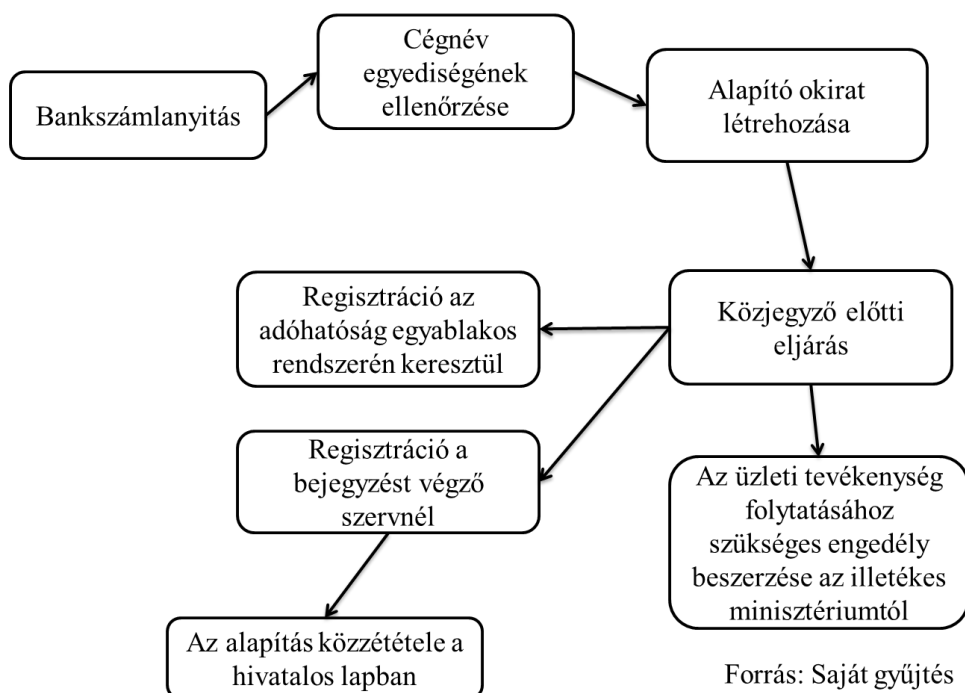
2011. október óta a kereskedelmi tevékenységhez szükséges engedélyek megszerzése az ország állampolgárai számára online is lehetséges az erre kiépített internetes portálon keresztül (www.guichet.lu). A csatolmányok ugyanazok, PDF formátumban kell őket elküldeni, és a dokumentumok elektronikus aláíráshoz szükség van az e célú szolgáló LUXTRUST igazolványra. A külföldi állampolgároknak nem rendelkeznek ilyennel, így az esetükben az eljárás menete változatlan.

6. A közjegyző kötelezettsége a társaság regisztrálása 4 héten belül az Adóhatóságnál, annak egyablakos rendszerén keresztül (Administration de l'Enregistrement) és a cégjegyzéket vezető szervnél (Trade and Companies Register). A cégjegyzéket vezető hatóság a bejegyzést követő 2 hónapon belül továbbítja a szükséges dokumentumokat

a hivatalos lapnak (MémorialC) az alapítás közzététele céljából. A bejegyzést követő 24 órán belül a cégjegyzék kibocsát továbbá egy adminisztrációs számot a társaság számára, mellyel létrejöttét igazolja. Ez a szám az alapja az adószámnak, az ÁFA számnak, és a társadalombiztosítási számnak. A cég regisztrációja a Kereskedelmi Kamaránál automatikus.

7. A bejegyzést követően a közjegyző azonnal küld a banknak egy igazolást a cégjegyzék másolatával, azért hogy igazolja, hogy a cég létrejött és a blokkolt alaptőkét felszabadítsa.

9. ábra A cégbejegyzési eljárás lépései Luxemburgban

Az eljárás menete körülbelül 19 nap. A Világbank felmérése szerint Luxemburg a cégalapítási eljárás egyszerűségét mutató listán a 93. helyet foglalja el. Az összesített eljárásokat értékelő listán pedig az 56.

10. ábra: A luxemburgi társasági formákra vonatkozó alapvető információk

<i>Luxem- burgi ársasági forma</i>	<i>Société en nom collectif (S.E.N.C.)</i>	<i>Société en commandit e simple (S.E.C.S.)</i>	<i>Société anonyme (S.A.)</i>	<i>Société en commandi te par actions (S.E.C.A.)</i>	<i>Société à responsabili té limitée (S.A.R.L.)</i>	<i>Société coopérative (S.C.)</i>
<i>Magyar megfelelő -je</i>	Kkt.	Bt.	Részvény társaság	Betéti részvény társaság	Kft.	Szövetke- zet
<i>Alapító okirat</i>	közjegyzővel vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal	közjegyzővel vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal	közjegyzővel	közjegyzővel	közjegyzővel	közjegyzővel vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal
<i>minimum hány fő</i>	2	2	2	2	2 (ill. létezik az egyszemély es társaság is)	7
<i>alaptőke minimum</i>	-	-	30.986,69 EUR	30.986,69 EUR	12.394,68 EUR	-
<i>felelősség</i>	korlátlan	korlátlan ill. korlátozott	korlátozott	korlátlan ill. korlátozott	korlátozott	a társasági szerződésben megjelölt választás szerint

Forrás: www.itd.hu/resource.aspx?ResourceID=befektetes_lux

4. Cégalapítás az Amerikai Egyesült Államokban

Általában a cégbejegyzési eljárásról⁷⁶

A cégalapítás megkezdése előtt ki kell választani az alapítandó társaság működési formáját, azt hogy melyik államban szeretnék a céget létrehozni, majd tájékozódni kell az adott állam társasági szabályai felől.

A társaság alapításához szükséges dokumentumok elnevezése Amerikában államonként eltérő, például kft esetén az egyik használt fogalom Articles of Organization vagy Certificate of Organization („szervezetre vonatkozó cikkek”).

Kiemelt társasági forma a Corporation (vállalat) vagy a LLC-limited liability company (kft.). Az alapítókat vállalat esetén részvényeseknek, kft esetén tagoknak nevezzük. S-Corporation⁷⁷ vállalati formát nem alapíthatnak külföldi állampolgárok. Amerikában nincs korlátozás arra vonatkozóan, hogy hányan lehetnek tagjai, tulajdonosai egy társaságnak és arra sem hogy melyik országból származzanak a tagok.

Amerikában, 50 tagállamban és Washington DC.-ben alapítható társaság. A választás függ attól, hogy az alapító miért szeretne vállalkozást indítani. Számos állam szabályozása sokkal kedvezőbb, például Delaware, Nevada vagy Wyoming.

Ha valaki olcsón akar társaságot létrehozni úgy, hogy annak működési központja nem Amerika, akkor elsőként Wyoming a jó választás, mivel itt alacsonyak az eljárási költségek (vállalat és kft. esetén is 50\$⁷⁸), majd Delaware a következő (vállalat esetén: 125\$, kft. esetén: 250\$), és végül Nevada (vállalat és kft. esetén is: 325\$). Ezek az államok a leginkább vállalkozás-barátok a külföldi ügyfelekkel szemben, és ezekben a legkönnyebb a bankszámlanyitás.

Ha valaki azonban Amerikában tevékenykedő társaságot szeretne, olyan államot kell választani ahol az alapítandó vállalkozásnak a székhelye lesz. Mivel ha a társaság pl. Floridában működik, és úgy dönt a tag, hogy egy másik államba (pl. Delaware) tenné át a székhelyet, úgy a társaságot az új tagállamban újra kell regisztrálni. Ennek az eljárásnak a

⁷⁶<http://www.mynewcompany.com/international.htm>

⁷⁷Ez a legnépszerűbb társasági forma Amerikában, de csak amerikai állampolgárok alapíthatják. Mentessül a szövetségi adófizetés alól. <https://www.popvox.com/orgs/scorp>

⁷⁸1\$ (amerikai dollár): kb. 210. Ft

neve tulajdonképpen „elismeretése a cégnek egy másik államban, ahol nem rendelkezik székhellyel”.

Ha azzal a céllal hoznak létre társaságot, hogy nagyobb mennyiségű amerikai befektetési, vagy kockázati tőkére tegyenek szert, a legjobb választás Delaware-ben vállalatot indítani, mivel az itteni társaságok létrehozásához van szükség amerikai befektetők vagy tőkések többségére.

Kiemelkedő eleme az alapításnak cégnév kiválasztása, melyet a székhely szerinti tagállamban ellenőrizni kell.

Szükség lehet továbbá egy „bejegyzett ügynökre”(registered agent - lehet természetes vagy jogi személy), akinek fizikailag létező lakcímmel kell rendelkeznie az államban illetve biztosítani kell számára, hogy a társaság nevében eljárjon, például ha a társaság ellen pert indítanak.

A társaság igényelhet Federal Employer Identification Number-FEIN számot (szövetségi munkáltatói azonosítót- adószám) melyet a United States Internal Revenue Service („Amerikai Egyesült Államok Belső Adózási Szolgálat”, Adóhivatala) bocsátja ki. Ez a bankszámla nyitásához szükséges.

Ha Amerika és a külföldi állampolgár anyaországa között hatályban van az az egyezmény, mely szerint az országok elismerik egymás dokumentumait, akkor például a bankszámlanyitás sokkal rugalmasabb eljárási keretek között történhet.

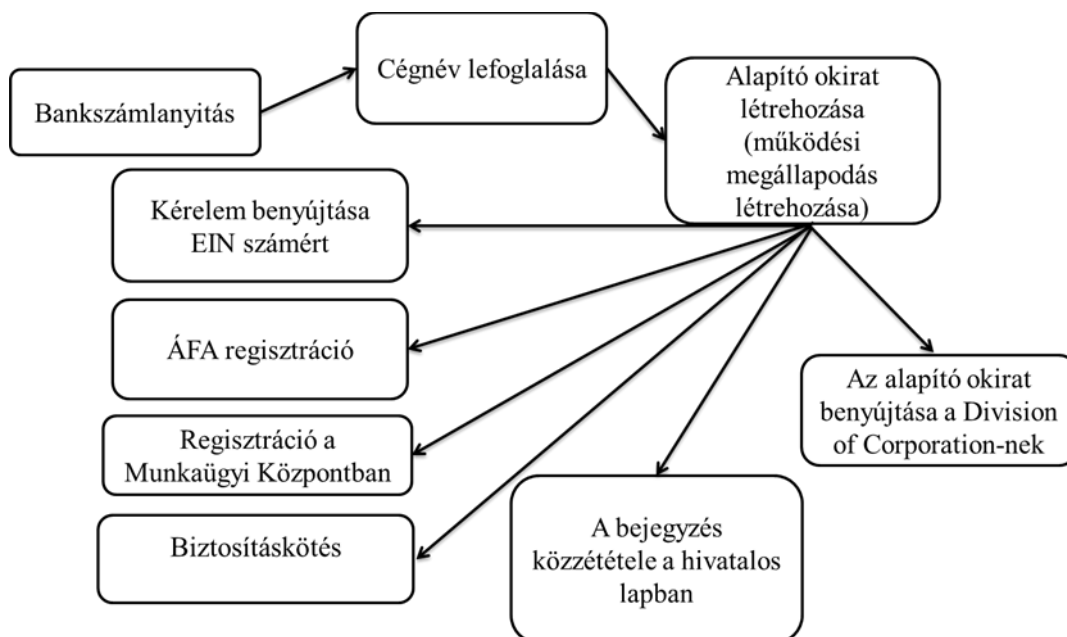
Alapítás utáni a cég számára lehetőség van e-mail cím vagy virtuális iroda létrehozására, ha az ügyfelekkel elektronikus úton szeretné tartani a kapcsolatot.

A fizetési ügyletek lebonyolításához mindenképpen szükség lehet egy amerikai bankszámlára, melynek létrehozása nehezebbé vált, a terrorizmusellenes törvények megalkotását következtében. Továbbá szükség lehet egy amerikai telefonszámra is.

Az Amerikában létrehozott cégeknek évente jelentést kell tenni és adófizetési kötelezettségük is van.

Egy korlátolt felelősségű társaság alapítása New Yorkban⁷⁹ (lásd 11. ábra)

11. ábra New York államba a cégalapítás menete

Forrás: Saját gyűjtés

1. New Yorkban az alapítók nem kötelesek a cégnevet lefoglalni az alapító okirat benyújtása előtt. A névfoglalás azonban lehetséges, csak kérelmezni kell, melynek összege 20\$ és a foglalás 60 napra szól. Ennek időtartama kétszer meghosszabbítható 60 nappal. A lejárat előtt kell kérelmezni a névfoglalás időbeni kiterjesztését, melynek költsége ismét 20\$. A cégnevnél tartalmaznia kell a korlátolt felelősségű társaság megnevezést, vagy ennek rövidítését: L.L.C. / LLC. A bejegyzési kérelmet visszautasítják, ha a cégnev nem alkalmas a más társaságoktól való megkülönböztetésre. A választott cégnevet elektronikus úton New York államban, e célra létrehozott honlapon keresztül ellenőrzik kérelemre. Az ellenőrzés nem jelenti azt, hogy a cégnevet automatikusan jóvá is hagyják. Az érvényességi vizsgálat összege 5\$ nevenként.
2. Az alapítóknak be kell nyújtani a társaság „alapító okiratát” New York állam kormányának „Társasági Ügyekkel Foglalkozó Osztálya” számára (Division of Corporation). Az alapításhoz szükséges formanyomtatványok elektronikus úton elérhetők, és letölthetők a kormány honlapjáról. A bejegyzési kérelem feldolgozásának ideje átlagosan 7 munkanap. Választható természetesen gyorsított eljárás is, az ehhez

⁷⁹<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/united-states>

kapcsolódó többletköltségek megfizetése mellett: 2 órás feldolgozási idő-150\$, 24 órás feldolgozási idő-25\$, ún. egynapos szolgáltatás-75\$ (de, csak a költségek felének megfizetése ellenében választhatók ezek az ügyintézési határidők).

3. A New York államban alapított kft-nek rendelkeznie kell írásba foglalt működési megállapodással, de ezt nem kell benyújtani. A működési megállapodást a tagoknak az „alapító okirat” benyújtását követő legkésőbb 90. napon meg kell kötniük.
4. Kérelem benyújtása szövetségi azonosítószámért (EIN) ami szükséges az adózáshoz és akkor is, ha társaság munkavállalókat alkalmaz. Az azonosító elektronikus úton, telefonon, faxon vagy e-mailen keresztül igényelhető.
5. ÁFA regisztráció. Olyan vállalkozások esetén szükséges, akik eladnak és vesznek termékeket.
6. Munkavállalóként regisztráció a Munkaügyi Központ „Munkánélküli Biztosítást Kötő Osztályához” (Unemployment Insurance Division of the state Department of Labor)
7. Szükséges a munkavállalók kártérítési biztosításának és a rokkantsági biztosításnak a rendezése, ha a kft munkavállalókat foglalkoztat.
8. A New York államban alapított társaságnak a bejegyzést követő 120 napon belül két újságban közzé kell tennie az alapító okirat másolatát vagy egy értesítést az alapításról hat héten át hetente egyszer. Az adott állam megyei jegyzője jelöli ki azt, hogy a közzététel melyik újságban valósuljon meg. Az alapító a közzétételről az újság szerkesztőjétől vagy írójától egy írásbeli nyilatkozatot kap igazolása gyanánt. Ezt továbbítani kell New York állam Társasági Ügyekkel Foglalkozó Osztályának. A publikáció igazolásának költsége 50\$. A publikáció költsége pedig megyénként eltérő lehet.

Az eljárás körülbelül 6 nap. A Világbank listáján a cégalapítási eljárások egyszerűsége szempontjából az Egyesült Államok a 13. helyen áll. Az összesített eljárásokat értékelő listán pedig a 4.

5. Cégalapítás Új-Zélandon, és Djiboutiban

5.1 Új-Zéland

Új-Zéland két nagyobb és számos kisebb szigetből álló állam, mely a Csendes-óceán délnyugati részén fekszik. A Föld legelszigeteltbb államaként tartják számon. Az országhoz legközelebbi szárazföld a tőle 2000. km-re fekvő Ausztrália. A Világbank jelentése alapján, Új-Zélandon a legegyszerűbb céget alapítani, illetve ez az ország a világon a harmadik legvállalkozóbb-barát környezetet biztosítja a befektetők számára. Új-Zéland a világ vezető nemzetközi szervezeteinek (OECD, ENSZ, WTO, IMF) tagjaként tevékenyen vesz részt a nemzetközi fejlődés előmozdításában. Fejlett modern ország, és hatékony piacgazdasággal rendelkezik.⁸⁰

Kiemelkedő cégformák⁸¹

- Look-Through Limited Company –LTC (ellenőrzött rt.)
- Limited Partnership (bt.)

Ellenőrzött részvénytársaság.

A rt.-okra kivetett adó mértéke 28%, viszont ha a társaságkülföldön végzi a tevékenységét, akkor kérheti az „ellenőrzött rt.” státuszunk a bejegyzését, így ebben az esetben nem kell társasági adót fizetnie területen kívül keletkezett bevételek után. A társaság így a tevékenységéből származó bevételeket a részvényeseknek adhatja. Fontos, hogy az új-zélandi társaság végezhet tevékenységet hazájában is, de az ebből származó bevételek a hagyományos adókulccsal adóznak.

A cégnévben a kötelező végződés a „Limited”. és fontos, hogy e társasági formának csak magánszemély lehet a tulajdonosa.

LTC előnyei:

- társasági adó mértéke a külföldön végzett tevékenység után 0%
- részvényesek száma: minimum egy magánszemély
- igazgatók száma: minimum egy magánszemély

⁸⁰<http://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%9Aj-Z%C3%A9land>

⁸¹<http://offshore-ceg.com/index.php?view=article&catid=35:taxheavens&id=158:nz&tmpl=component&print=1&page=>

- a részvények minimális névértéke: NZ\$⁸² 1.00
- a cég dokumentumait minimum 7 évig a székhelyen kell tárolni
- a cégalapítás ideje: 3-5 nap

Betéti társaság

Hasonlít az LTC-hez, de itt két alapító tagra van szükség a társaság létrehozásához (beltag, kültag). A beltág felelőssége korlátlan, és mindenképpen Új-Zélandi személynek vagy cégnek kell lennie, a kültag azonban lehet külföldi társaság, vagy magánszemély is. Az adómentesség itt is a külföldi bevételekre vonatkozik. A cégnévben feltüntetendő végződés az „LP”.

LP előnyei:

- 0% társasági adó a külföldi bevételek után
- az ügyvezetést a beltág látja el közvetlenül
- tulajdonosok száma minimum 2 természetes személy vagy jogi személy
- minimális alaptőke: NZ\$ 1.00
- a dokumentumok őrzése a székhelyen minimum 7 évig
- cégalapítás ideje: 2-3 hét

LTC alapításának összege 1500 euro, helyi megbízott részvényes esetén 2000 euro lehet. A költségek tartalmazzák: a cégnév ellenőrzését, lefoglalását, az alapítás díját, ügyvédi költségeket, kézbesítési megbízott szolgáltatást, iratőrzés költségeit, ÁFA regisztrációt stb.

LP esetén ez az ár 1850 euro, megbízott (névleges) tagok esetén 2550 euro.

⁸²1 NZ\$ (új-zélandi dollár): 180 Ft

A cégbejegyzési eljárás menete⁸³

12. ábra Az elektronikus bejegyzési eljárás kiemelt lépései Új-Zélandon

Forrás: Saját gyűjtés

A bejegyzési kérelmet a Companies Office-hoz („Társaságok Hivatala”) kell benyújtani elektronikus úton, (főbb lépései a 12. ábrán láthatók) mely magába foglalja az IRD szám igénylését és a GST regisztrációt.

1. A választott cégnév lefoglalása elektronikus úton a Companies Office honlapján. (www.business.govt.nz/companies) történhet. A rendszer nem engedi a választott név lefoglalást, ha az már létező névre vonatkozik, vagy azzal összetéveszthető. A foglalás 20 munkanapon át érvényes, díja 10.22 NZ\$
2. Ezután a honlapon visszalépve lehetőség nyílik benyújtani a bejegyzési kérelmet a társaság adatainak kitöltésével (pl. részvényesek és igazgatók neve, cég székhelye, stb.) illetve a regisztrációs díj megfizetésére, mely teljesíthető hitelkártyás fizetéssel vagy bankszámlás utalással.
3. A kérelem elbírálásáról a kérelmező értesítést kap e-mailen keresztül, melyhez csatolják a megfelelő igazgatói és részvényesi megegyezéssel megerősítendő, Companies Office által létrehozott társasági formára vonatkozó adatokat. Ezután a kérelmező faxon elküldi ezt az igazgatónak és a részvényeseknek 20 munkanapon belüli jóváhagyásra, mely határidő lejárta után a kérelem hatályát veszti. Az utolsó

⁸³<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/new-zealand/>

beleegyező nyilatkozat elfogadása után néhány perccel e-mailen keresztül megérkezik cégkivonat a bejegyzés igazolásául.

Az 1993. évi Társasági Törvény szerint fontos követelmény, hogy a társaság a cégnevet lefoglalja a cégregiszteren keresztül, továbbá az alapításhoz szükséges tehát egy részvény, egy részvényes, egy igazgató, székhely, és kézbesítési cím. Nem követelmény, hogy a cég rendelkezzen „alkotmánnyal” vagyis alapszabállyal, de ha van ilyen dokumentuma, akkor azt a bejegyzés során csatolni kell a kérelemhez. Az „alkotmány” elfogadásáról tett nyilatkozat csak az elfogadást követő 10. munkanap után lesz hatályos.

4. A kérelmező online nyújthat be kérelmet IRD szám (adószám) kibocsátásáért. (InlandRevenueDepartment- „Belső Jövedelem Osztály” Adóhatóság megfelelője).

Továbbá online regisztrálhat a GST rendszerében (Good and Service Tax- ÁFA) a bejegyzési eljárással párhuzamosan a Companies Office-nál.

A szükséges információk, melyek benyújtandók az IRD szám igényléséhez és a GST-hez való regisztrációhoz:

- IRD számot kap minden igazgató és részvényes természetes személy, aki rendelkezik Új-Zélandon lakóhellyel. Kitöltendő adatok: a társaság tevékenysége, székhelye, kézbesítési címe, kereskedelmi neve (nem egyenlő a cégnévvel), elérhetősége, és a „béren kívüli juttatásra” vonatkozó adat, ha a cég munkavállalókat foglalkoztat.
- GST szám: a benyújtott bevallások elszámolásául szolgáló tevékenységi kód, mely szükséges, ha adó visszatérítést kap a cég, vagy az adómentesség megállapításához, illetve ha a cég import-export tevékenységet szeretne végezni.

2008. július 1. óta kötelező a cégalapítási dokumentumokat elektronikus úton benyújtani a Companies Office-hoz, mellőzve ezzel a korábban támogatott papír alapú bejegyzési eljárást. A bejegyzési eljárás összege 153.33 NZ\$. A cégalapítás időtartam kb. 1 nap.

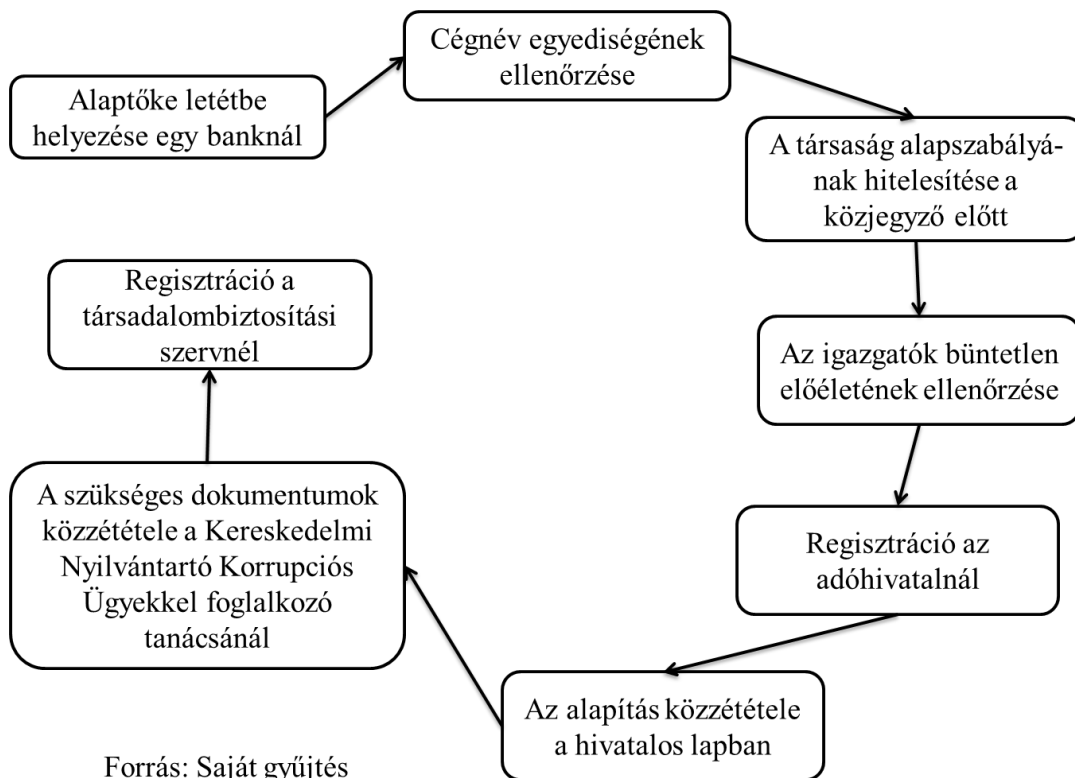
5.2 Djibouti

Djibouti a Vörös-tenger partján fekvő kelet-afrikai ország.⁸⁴

A Világbank felmérése szerint ebben az országban a legnehezebb céget alapítani.

A bejegyzési eljárás menete⁸⁵

13. ábra Djiboutiban a papír alapú bejegyzési eljárás menete

A fenti ábra alapján az eljárás menetének részletes bemutatása az alábbiakban olvasható.

1. Az alapító tőkét letétbe kell helyezni egy banknál, mely a befizetésről egy elismervényt bocsát ki (2 nap).

A bank ellenőrzi a pénzösszeg eredetét, és tanulmányozza, hogy mi a célja a cégalapításnak. A feleknek be kell nyújtaniuk továbbá még egy dokumentumot, mellyel a társaságalapítási szándékukat jelezik a bank felé. (A cég működése során az alaptőke változását a cégjegyzék felé mindig jelenteni kell.)

⁸⁴<http://en.wikipedia.org/wiki/Djibouti>

⁸⁵<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/djibouti/starting-a-business>

2. A cégnév egyediségének ellenőrzése (kb. 5 nap). A keresést kézzel végzik, papír alapú nyilvántartásban, így sok napot vesz igénybe a szám szerinti és még többet a név szerinti keresés. A kereséshez szükséges dokumentumok: tervezett cégnév, a cég székhelye, a tagok listája, tevékenység leírása, igazgató neve, az időtartam melyre a cég létrejön (maximum 99 év), a társaság alaptőkéje (minden részvény névértéke minimum 25.000 DJF⁸⁶, a törzstőke minimum pedig 1 millió DJF, mely legfeljebb 40 részvényre osztható).
3. A társaság alapszabályának hitelesítése. A hitelesítés összegét a közjegyző és a felek megállapodása alapján határozzák meg. (kb. 3 napot vesz igénybe, és az összeg kb. 100.000 DJB).
4. Az igazgatók büntetlen előéletének ellenőrzése a nyilvántartásban (2 nap). Ez kötelező, és illetéket kell érte fizetni, mely 500 DJF oldalanként (az összeg függ a vizsgált nyilvántartástól is).
5. Az alapszabály regisztrálása az Adóhivatalnál (Direction des Impôts), (2-5 nap). Díja: 5%-a az alaptőkének + 500 DJF az illeték oldalanként (kb. 16-17 oldal szokott lenni az alapszabály).
6. Az alapítás kétszeres közzététele a hivatalos lapban (La Nation). Adatok: törzstőke, igazgató neve, a társaság tevékenységének típusa. (7 napot vesz igénybe) Költsége: 20.000-40.000 DJF (függ a szöveg hosszúságától).
7. Az alapításhoz szükséges dokumentumokat be kell nyújtani a Kereskedelmi Nyilvántartó (CommercialRegistry) „Korrupciós Ügyekkel Foglalkozó Tanácsához” (Greffé du Tribunal).
Csatolni kell a bank által kibocsátott elismervényt a letétbe helyezett alaptőkéről.
(kb. 8 nap, a regisztráció díja 32.800 DJF).
8. Regisztrálni kell az Adóhivatalhoz, és foglalkozási engedélyt kell beszerezni.
A vállalkozónak el kell mennie a Szabadalmi Hivatalhoz, aki az engedélyt kiadja számára, a cég regisztrációs számának igazolása ellenében. Ez a szám az Adóhatósághoz való regisztrációnak is feltétele. (kb. 2 nap)
9. Létre kell hozni a társaság pecsétjét, levélpapírját és könyveit. (3 nap).
10. A Bíróság elnökének aláírása szükséges a társasági könyvek érvényességéhez. (2 nap, díjmentes)

⁸⁶1 DJF(dzsibuti frank): kb. 1,0429 Ft

11. Regisztrálni kell a munkavállalókat a „szociális védelmi szervnél” (Organisation de Protection Sociale- OPS – ez a magyar Társadalombiztosítási szerv megfelelője) (kb. 1-2 nap, és díjmentes).

A bejegyzési eljárás ideje kb. 37 napig tart. A papír alapú nyilvántartások és az infrastruktúra fejletlensége miatt Djibouti a cégalapítási eljárások értékelésének listáján a legelmaradottabb ország.

V. Cégregiszterek⁸⁷

A jelentéstételi, közzétételi és kérelem beadási követelmények a cégekkel szemben országonként, államonként, vagy akár régióként is eltérő lehet. A különbségtétel alapja a társaság mérete, létszáma, és működési formája, illetve az adott állam jogrendszere szerint előírt társasági szabályok. A társaságok regisztrációja a legtöbb országban elektronikus úton történik, és a cégek a saját honlapjukon is közzéteszik a rájuk vonatkozó releváns adatokat, csatlakozási ajánlatokat, tevékenységi köröket stb. Az alapadatok (pl.: cégnév, székhely) megtekintése nagyrészt ingyenes a speciális adatoké (pl.: érvényes cégálírás, bankkártya fizetései műveletek) azonban nem.

Európában a GBRDirect (www.globalbusinessregister.co.uk) elektronikus hálózat és portál lehetővé teszi a felhasználók számára a hozzáférést a nemzeti vállalati nyilvántartásokhoz és onnan akár az adatletöltés is megvalósítható. Jelenleg 22 nemzeti nyilvántartást tartalmaz a rendszer. A nyilvántartásokban az eredeti dokumentumok szerepelnek, melyeket a cégalapítási eljárások során a társaságok csatoltak a nyilvántartásba vételi kérelemhez (adott ország hivatalos nyelvén). A rendszer szolgáltatásának igénybevétele, keresés az adatok között nem ingyenes. Az ár függ az adott ország dokumentumainak típusától. Az árlista elérhető a honlapon. A keresés előtt egy bankszámlát kell nyitni, s ide egy bizonyos összeget be kell fizetni, hogy az adatok közötti kutatás lehetővé váljon.

A továbbiakban néhány ország cégeregiszterét szeretném jellemezni röviden.

Ausztria

A társaságokat kereskedelmi nyilvántartásba kell venni és a pénzügyi kimutatásaikat közzé kell tenni a Wienez Zeitungban (osztrák hivatalos lap). A Firmenbuch (Kereskedelmi Nyilvántartás) adatbázisban (<http://dataweb.telekom.at>) lehet adatokat keresni, melynek előfeltétele a regisztráció. Csak német nyelven érhető el az adatbázis, és a szolgáltatásért fizetni kell.

Csehország

A bírósági rendszer tart fenn adatbázist CzechJudicial System (portal.justice.cz/uvod/JusticeEN.aspx) mely széles körű céginformációkat tartalmaz, de csak cseh nyelven. A társaság neve és adott tag neve szerint lehet keresni. A szolgáltatás ingyenes.

⁸⁷<http://www.rba.co.uk/sources/registers.htm>

Finnország

Országos Szabadalmi és Regisztrációs Minisztérium (National Board of Patents and Registration of Finland-www.prh.fi) vezeti a hivatalos cégregistert (470.000 céget tartalmaz). Keresési lehetőséget biztosít BIS Search (www.ytj.fi) honlap, mely elérhető finn, angol, svéd nyelven. A szolgáltatás ingyenes.

Norvégia

Brønnøysund Register Centre (www.brreg.no) mely egy a Norvég Kereskedelmi és Ipari Minisztérium alatt álló kormányzati, testületi szerv vezeti a társaságok nyilvántartását, mely több nemzeti nyilvántartásból áll. Norvég és angol nyelven érhető el.

Lengyelország

Ministry of Justice Poland (www.ms.gov.pl). A Lengyel Igazságügy Minisztérium honlapja, melyen keresztül elérhető a Nemzeti Bíróságok üzleti nyilvántartásai. A bejegyzett társaság regisztrációs száma és cégneve szerint lehet a cégszázék között keresni lengyel és angol nyelven.

VI. Összehasonlító elemzés

A bemutatott jogrendszerek összehasonlítása

Az országok cégbejegyzési eljárásai között alapvető eltérések vannak.

Elsőként kell szólni arról, hogy különböző szervek végzik a nyilvántartásba vételt (lásd 14. ábra). Magyarországon a Törvényszékek mellett működő Cégbíróságok látják el ezt a feladatot, Svájcban kantonális szintű cégnyilvántartók vannak, Angliában a Companies House az illetékes szerv és így tovább.

Az eljárás során az alapító okiratok hitelesítését jogrendszerenként más minőségben eljáró személy végzi (lásd 14. ábra) Magyarországon ügyvéd vagy közjegyző hitelesíthet alapításhoz szükséges okiratot, Svájcban, Luxembourgban, Djiboutiban csak közjegyző, de Franciaországban könyvelő, közjegyző és ügyvéd is eljárhat.

Az alapítás időtartamára vonatkozó adatok vizsgálata is fontos szempont az összehasonlítás során (lásd 15. ábra).

Országoként eltérő az alapító okirat elnevezése, és a bejegyzési kérelem mellett csatolandó dokumentumok sora. Fontos kiemelni, hogy az Amerikai Egyesült Államokban a társaságalapításhoz általában szükséges egy ún. „működési megállapodás”, melyet a tagoknak kötelező elfogadni, azonban a bejegyzési kérelemhez nem kell csatolni. Új-Zélandon a társaságoknak ún. „alkotmányuk” van (ez az alapító okirat megfelelője), de e dokumentum megléte nem feltétele a társaság létrehozásának.

Bizonyos országokban nem kötelező minden társaság bejegyzése pl.: Svájc, Németország.

Az alaptőkére vonatkozó szabályok is jogrendszerenként eltérőek lehetnek (lásd 16. ábra). Nincs kötelező legkisebb tőkeminimum minden társaság esetén például az Egyesült Királyságban.

Fontos azonban, hogy azokban az országokban ahol a társaságalapítás során van kötelezően befizetendő alaptőke, ott ezt az összeget egy bankszámlán kell letétbe helyezni. Franciaországban van lehetőség a törzstőkét bankszámla mellett közjegyzőnél vagy egy erre a célra létrehozott külön szervnél letétbe helyezni.

Németországban kft. alapítása esetén a magyarországi szabályozáshoz hasonlóan a törzstőke befizetésének fele szükséges a bejegyzéshez, és itt is megtalálható az előtársasági forma.

Sok országban az eljárás kiemelkedő részét képezik a különböző engedélyek beszerzése, pl.: Svájcban tartózkodási engedély, Luxembourgban pedig a legtöbb kereskedelmi tevékenységhez vállalkozási engedély igénylése szükséges.

Szinte minden országban fontos eljárási mozzanat a cégnév ellenőrzése vagy annak lefoglalása. Djiboutiban a választott cégnév ellenőrzése kötelező, más országokban inkább csak ajánlott. A névfoglalás Magyarországon 60 napig érvényes és egyszer hosszabbítható, New York államban szintén 60 napig érvényes a foglalás, de itt kétszer lehet hosszabbítani.

Egyes jogrendszerekben, különböző társasági formák külföldi állampolgárok általi létrehozásához szükség van helyi részvényesekre vagy igazgatókra, pl.: Svájc.

Az alapítandó társasági formák népszerűsége is eltérő. Svájcban inkább az rt. számít a legnépszerűbbnek, míg Magyarországon vagy Franciaországban inkább a kft.

A társaság létrejöttének tényét a legtöbb országban közzé kell az adott ország hivatalos lapjában. Az Amerikai Egyesült Államokban és Djiboutiban kétszeres közzétételi kötelezettség van.

Az adózási szabályok is igen eltérőek. Adóparadicsomnak számít, így az offshore cégek⁸⁸ alapításának kiemelt célpontja pl. Svájc és az Egyesült Királyság ahol, a társaság külföldről származó jövedelme adómentes, továbbá Luxemburg, ahol bizonyos vállalati formák esetén van lehetőség alacsonyabb adófizetésre.

Végül fontos, hogy egyre több országban kerül előtérbe az elektronikus cégbejegyzési eljárás pl.: Magyarország, Egyesült Királyság. Továbbá lényeges, hogy Svájcban, Luxemburgban és Új-Zélandon csak elektronikus úton lehetséges társaságot alapítani, de Djiboutiban még mindig a papír alapú eljárás vehető igénybe.

⁸⁸Offshore cégnek nevezzük azokat a cégeket, amelyeket olyan helyszínen jegyezték be, ahol a helyi törvények lehetőséget adnak arra- hogy, ha az adott országban nem tevékenykednek,- a külföldön végzett tevékenységükből származó jövedelmük adómentes legyen.

14. ábra A cégbejegyzést végző szervek

Ország	Cégbejegyzést végző szerv	Eljárásban közreműködő személy	Törzstőke minimum
Magyarország	Törvényszékek mellett működő Cégbíróóságok	közjegyző v. ügyvéd	alaptőke minimum
Svájc	Kantonális cégbíróóságok	közjegyző	nem kötelező minden társasági forma esetén
Egyesült Királyság	Companies House	közjegyző vagy ügyvéd	nem kötelező minden társasági forma esetén
Luxemburg	Kereskedelmi Kamara mellett működő kereskedelmi cégjegyzék	közjegyző	alaptőke minimum
Franciaország	Kereskedelmi Kamara mellett működő cégbejegyzési központok	könyvelő, közjegyző v. ügyvéd	alaptőke minimum
Németország	Helyi bíróságok mellett működő Cégbejegyzési Központok	közjegyző	alaptőke minimum
New York	New York Állam Társasági Ügyekkel Foglalkozó Hivatal (Secretary of State)	nem szükséges közreműködő személy eljárása	nincs alaptőke minimum
Új-Zéland	Companies Office	nem szükséges közreműködő személy eljárása	nincs alaptőke minimum
Díjbouti	Kereskedelmi Nyilvántartó Korrupciós Ügyekkel Foglalkozó Tanácsa	közjegyző	alaptőke minimum

Forrás: saját gyűjtés

15. ábra A bejegyzési eljárás időtartama

Ország	Cégbejegyzési eljárás átl. ideje (nap)
Magyarország	5
Svájc	18
Egyesült Királyság	13
Luxemburg	19
Franciaország	7
Németország	15
New York	6
Új-Zéland	1
Díjbouti	37

Forrás: saját gyűjtés

16. ábra Az alaptőke összegére vonatkozó adatok összehasonlítása Európában

Ország	minimális alaptőke (EUR)	
	Kft.	Rt.
Ausztria	35 000	70 000
Belgium	18 600	61 500
Ciprus	1 750	–
Csehország	7 000	70 000
Dánia	16 750	67 000
Egyesült Királyság	–	74 000
Észtország	2 550	25 500
Finnország	2 500	80 000
Franciaország	7 500	37 000
Görögország	18 000	60 000
Hollandia	18 150	45 000
Írország	–	38 000
Lengyelország	12 900	129 000
Lettország	2 900	35 500
Litvánia	3 000	43 500
Luxemburg	12 400	31 000
Magyarország	11 300	75 400
Málta	1 200	46 500
Németország	25 000	50 000
Olaszország	10 000	120 000
Portugália	5 000	50 000
Spanyolország	3 000	60 100
Svédország	10 100	50 500
Szlovákia	5 500	27 500
Szlovénia	5 000	25 000

Forrás: <http://www.edmiskolc.eu/enterprise/enterprise.html>

A Világbank adatai alapján szélesebb körű nemzetközi összehasonlítás⁸⁹

A Világbank elemzéseit és programjait is figyelembe kell venni az összehasonlítás során.

A Világbank vizsgálta, hogy hol a legkönnyebb és a legnehezebb céget alapítani (lásd 18. ábra).

A „Doing business” és a „Starting business” keretében bevezetett reformok (lásd 19. ábra) számos fejlődést hoztak.

Kanadában és az Amerikai Egyesült Államokban például a kutatások szerint az elmúlt években a reformok hatására alapított vállalkozások nagyobb gazdasági növekedést idéztek elő, mint a már meglévő cégek. Mexikóban a bejegyzési eljárás egyszerűsítését követően 5%-al nőtt a regisztrált társaságok száma, s ennek következtében a munkavállalók foglalkoztatási aránya 2,2%-al emelkedett.

2011-2012-ben 36 országban lett egyszerűbb a társaságalapítási eljárás azzal, hogy bevezették az elektronikus rendszert, és mintadokumentumokat rendszeresítettek. Például Litvánia meghonosította az elektronikus cégbejegyzési rendszert, Mongólia és Szerbia eltörölte a kötelező legkisebb alaptőkére vonatkozó szabályozást, Norvégia csökkentette a fizetendő alaptőke összegét. Olaszország egy új társasági formát hozott létre, mellyel a 35 éven aluli személyek társaságalapítását könnyítette.

Csak 5 országban vált nehezebbé a cégek regisztrációja, az elmúlt két évben. Sajnos köztük van Magyarország is.

Madagaszkár az egyik olyan ország, aki a legtöbbet fejlődött, hisz az idők során, az általa bevezetett 6 reform következtében, a cégbejegyzési eljárás sokkal könnyebb lett, (meghonosította az egyablakos ügyintézési rendszert, s azt folyamatosan modernizálta, egyszerűsítette a társaságalapítási formákra vonatkozó szabályozást, és a közzétételi követelményeket, majd eltörölte a kötelező alaptőkére vonatkozó rendelkezéseket).

A „Doing business” program keretében 368 reformot vezettek be 149 országban.

2005 óta a cégbejegyzési eljárás ideje a korábbi átlagos 50 nap helyett 30 napra csökkent, és az alacsonyabb jövedelemmel rendelkező országokban az eljárás átlagos ideje a felével csökkent (lásd 20. ábra).

2005-ben csak két országban lett könnyebb a bejegyzési eljárás, 7 évvel később azonban ez a szám 9-re nőtt.

⁸⁹<http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB13-Chapters/Starting-a-business.pdf>

A reformok következtében 106 ország használ különböző elektronikus eljárási rendszert, melyek közül több mint 40 ajánlja az elektronikus cégbejegyzési eljárást. Emellett számos országban (Új-Zéland, Ausztrália, Kanada, Portugália, Dánia és Észtország) lett gyorsabb a bejegyzési menete az elektronikus rendszer bevezetésével.

88 országban van jelen az egyablakos ügyintézési rendszer valamilyen formában a társaságalapítás terén, beleértve ebbe azt az 58 országot, aki az elmúlt 8 évben vezette be vagy fejlesztette azt.

91 országban nincs szabály az alapító tőkére, és számos ország csökkentette azt.

17. ábra Az országok melyekben a legkönnyebb és a legnehezebb céget alapítani (az eljárás lépései, időtartama, költsége, és a fizetendő alaptőke alapján)

TABLE 9.2 Where is starting a business easiest—and where most difficult?			
Easiest	RANK	Most difficult	RANK
New Zealand	1	Côte d'Ivoire	176
Australia	2	Iraq	177
Canada	3	Suriname	178
Singapore	4	West Bank and Gaza	179
Macedonia, FYR	5	Congo, Rep.	180
Hong Kong SAR, China	6	Chad	181
Georgia	7	Equatorial Guinea	182
Rwanda	8	Eritrea	183
Belarus	9	Haiti	183
Ireland	10	Djibouti	185

Note: Rankings are the average of the economy's rankings on the procedures, time, cost and paid-in minimum capital for starting a business. See the data notes for details. Economies shown with the same number are tied in the ranking.

Source: *Doing Business* database.

18. ábra Reformokat bevezető országok

TABLE 9.1 Who made starting a business easier in 2011/12—and what did they do?		
Feature	Economies	Some highlights
Simplified registration formalities (seal, publication, notarization, inspection, other requirements)	Albania; Benin; Bulgaria; Burundi; China; Colombia; Comoros; Democratic Republic of Congo; Republic of Congo; Lesotho; FYR Macedonia; Netherlands; Romania; Slovak Republic; Tanzania; Togo; Ukraine; Uzbekistan; Vietnam	Albania made the notarization of incorporation documents optional, cutting procedures by 1, time by 1 day and cost by 7% of income per capita. The Netherlands eliminated the requirement for a declaration of nonobjection before incorporation, cutting procedures by 1, time by 3 days and cost by €91.
Abolished or reduced minimum capital requirement	Kazakhstan; Kosovo; Mexico; Mongolia; Morocco; Norway; Serbia	Mexico eliminated its minimum capital requirement for limited liability companies. Norway reduced its requirement by 70%.
Created or improved one-stop shop	Burundi; Chad; Guinea; Lao PDR; Lesotho; Madagascar; Thailand	Guinea created a one-stop shop for business start-up, cutting 6 procedures and 5 days from the start-up process.
Cut or simplified postregistration procedures (tax registration, social security registration, licensing)	Costa Rica; Sri Lanka; United Arab Emirates	Sri Lanka computerized and expedited the process of obtaining registration numbers with the Employees Provident Fund and Employees Trust Fund. This cut time by 29 days.
Introduced or improved online procedures	Ireland; Lithuania	Ireland introduced an online facility for business registration, reducing time by 3 days and cost by a third.

Source: Doing Business database.

Az első oszlopban láthatók a reformok:

- regisztráció egyszerűsítése (hitelesítés, közzététel, közokiratba foglalás, ellenőrzés, egyéb követelmények)
- törölt vagy csökkentett alaptőke
- bevezetett vagy fejlesztett egyablakos rendszer
- a regisztrációt követő eljárások törlése vagy egyszerűsítése
- bevezetett vagy fejlesztett elektronikus bejegyzési rendszer.

A második oszlop az országokat jelöli.

A harmadik oszlop néhány országot emel ki:

- Albánia: közokiratba foglalás választható lett, 1 lépéssel kevesebb az eljárás menete, 1 nappal csökkentette az időtartamát, és 7%-al csökkentette az alaptőkét.
- Mexikó: kft esetén törölte az alaptőke fizetést
- Norvégia csökkentette az alaptőkét 70 %-al.
- Guinea: az egyablakos rendszer bevezetésével az eljárás 6 lépéssel és 5 nappal csökkentette
- Sri-Lanka: a munkavállalók regisztrációs rendszerét elektronikussá alakította ezzel az eljárást 29 nappal csökkentette.
- Írország az elektronikus rendszer bevezetésével 3 nappal rövidítette az eljárást, és a költségeket a harmadával csökkentette.

19. ábra A cégbejegyzés átlagos időtartama

Magyarország fejlődési lehetőségei

A nemzetközi összehasonlítás után érdemes megvizsgálni azt, hogy Magyarország milyen eljárási lépéseket kölcsönözhet a Starting business rangsorban előrébb álló országoktól.

Angliában a Companies House hivatalos oldalán keresztül a társaság saját maga végezheti el a bejegyzést a releváns dokumentumok csatolásával és formanyomtatványok kitöltésével. A honlapon különböző videók segítik az alapítókat a rendszer használatában. Lehetőség van előre bejelentett tevékenységi körök nélkül is társaságot alapítani. Franciaországban az alapító tőke letétbe helyezése rugalmasan szabályozott, nem kizárólagos követelmény a bankszámlán elhelyezés. Mindkét országban választani lehet az elektronikus és a papír alapú bejegyzés menete között. Új-Zélandon a Companies Office oldalán keresztül egyidejűleg teljesíthető a bejegyzés, névfoglalás, adószám és ÁFA szám igénylése is. Az eljárási költségeket Angliában és Új-Zélandon bankkártya vagy hitelkártya útján is ki lehet fizetni.

Az említett eljárási lépések mindenképpen figyelemre méltóak és példaként szolgálnak Magyarország számára, de fontos leszögezni, hogy megvalósítási lehetőségük hazánkban igen csekély. Magyarországon ennek a nagyfokú önállóságnak és rugalmas szabályozásnak a bevezetése szinte elképzelhetetlen. Nyilvánvaló, hogy a hazai bejegyzési eljárás nem alakítható át a fenti megoldások alapján, mivel az eljárásután követésének szigorúságából a hatóságok nem engednek, illetve a magyar gazdaság és a jogrendszer sem áll készen ezeknek a bevezetésére.

Megfontolandóak azonban egyéb vállalkozásösztönző lépések meghonosítása, mint például a kezdeti hitelkeret, vagy alacsonyabb adófizetés biztosítása az induló vállalkozások számára.

Magyarország számára elsősorban nem az a cél, hogy a Világbank által felállított listán az első helyen szereplő országok közé csatlakozzon, hanem az, hogy figyelembe vegye a magyar társadalom, ezen belül is a vállalkozói réteg igényeit, a meglévő rendelkezések működőképességét és azokat felhasználva a bejegyzési eljárásokat tartalmazó jogszabályok kialakításakor a jogrendszerbe illeszkedő rendelkezéseket alkosson.

VII. Befejezés

A magyar és a nemzetközi területen elvégzett kutatás eredményeinek bemutatása után megállapítható, hogy a gazdasági társaságok alapításának menete jogrendszerenként eltérően szabályozott. Az eljárás kialakításában kiemelt szerepet játszanak az adott ország társadalmi, gazdasági jellemzői, a hatóságok hatásköreinek és illetékességének megosztása, a jogrendszer és számos más tényező.

Ezek együttes figyelembevételével képzelhető el az, hogy bizonyos szabályok, illetve társaságok nyilvántartásba vétele során alkalmazott megoldások csak egyes országokban működőképesek.

A dolgozat célja volt ezeknek az eltérő szabályozásoknak a feltérképezése a különböző országokban kialakított társaságalapítási eljárásokmenetének bemutatásán keresztül a célból, hogy az egymással és a magyar szabályozással való összevetést követően kijelölje Magyarország esetleges fejlődési útvonalait.

A jogrendszer minden területén elvárt a fejlődés, ez alól a társasági jog sem mentesülhet, viszont lényeges, hogy a jogalkotónak az ágazati jogszabályok kidolgozása során mindenkor figyelemmel kell lennie az ország társadalmi, és gazdasági berendezkedésére, annak érdekében, hogy a később alkalmazandó joganyag megfeleljen a modernizáció és a hatékonyság kettős követelményének.

VIII. Felhasznált Irodalom

Könyv

Dr.Gál Judit, Pálincásné Dr. Milka Ágnes: Társasági jogi perek, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft. 2007

Dr. Gál Judit, Dr. Vezekényi Ursula: Cégjogi kalauz 2009, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., 2009

Dr. Gál Judit, Dr. Vezekényi Ursula: Cégjogi iránytű, Budapest, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó, 2006

Kézirat

Dr. Király Kornélia, Önadózó újság 2012.évi 8. szám

Tanulmány

Leora Klapper, Raphael Amit and Mauro F. Guillén: Entrepreneurship and Firm Formation across Countries 2010.

Petra Schubert and Urs Hausler : E-Government meets E-Business: A Portal Site for Startup Companies in Switzerland Published in the Proceedings of the Hawai'i International Conference On System Sciences, 2001

NICHOLAS H.D.FOSTER : Company Law Theory in Comparative Perspective: England and France , The American Journal of Comparative Law 2000

Folyóiratcikk

Magyar Közlöny 2011. évi 164. szám

Magyar Közlöny 2012. évi 79. szám

Magyar Közlöny 2012. évi 83. szám

Magyar Közlöny 2012. évi 93. szám

Törvények

2006. évi V. törvény a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról

2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról

1999. évi XCIII. törvény az adózás rendjéről

1998. évi XI. törvény az ügyvédekről

Internetes forrás

<http://www.parlament.hu/irom39/04922/04922.pdf> (2012. 04. 22.)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/hungary>(2012.10.16.)

<http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB13-Chapters/Starting-a-business.pdf>(2012.10.21.)

http://elitgroup2000.hu/svajci_tarsasagi_formak(2012.10.22)

<http://www.svajcicegalapitas.info/cegalapitas/melyek-a-svajci-cegalapitas-elonyei-2.svajcicegalapitas/>(2012.10.22)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/switzerland>(2012.10.22)

<http://www.companieshouse.gov.uk/infoAndGuide/companyRegistration.shtml>(2012.10.14.)

http://elitgroup2000.hu/cegalapitas_angliaban(2012.10.22.)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/united-kingdom/starting-a-business>(2012.10.14.)

<http://cegalapitas.co.uk/cegalapitas-cegeknek/angol-cegalapitas>(2012.10.14.)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/united-kingdom>(2012.10.14)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/france/starting-a-business>(2012.10.10.)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/france>(2012.10.10.)

<http://www.french-property.com>(2012.10.09.)

http://www.euvonal.hu/index.php?op=mindennapok_tagallamok&id=10#2(2012.10.10.)

<http://www.edmiskolc.eu/enterprise/enterprise.html>(2012.10.07.)

http://europa.eu/youreurope/business/starting-business/setting-up/france/index_en.htm(2012.10.10.)

http://elitgroup2000.hu/nemet_cegalapitasrol_altalanossagban(2012.10.18.)

<http://berlin.angloinfo.com/information/working/starting-a-business/setting-up-process>(2012.10.15.)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/germany/starting-a-business>(2012.10.18.)

http://europa.eu/youreurope/business/starting-business/setting-up/luxembourg/index_en.htm(2012.10.09.)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/luxembourg>(2012.10.18.)

<http://www.mynewcompany.com/international.htm>(2012.10.03.)

<https://www.popvox.com/orgs/scorp>(2012.10.02.)

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/united-states>(2012.10.03.)
<http://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%9Aj-Z%C3%A9land>(2012.10.06.)
[http://offshore-
ceg.com/index.php?view=article&catid=35:taxheavens&id=158:nz&tmpl=component&print=
1&page=](http://offshore-ceg.com/index.php?view=article&catid=35:taxheavens&id=158:nz&tmpl=component&print=1&page=)(2012.10.06.)
<http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/new-zealand/>(2012.10.06.)
<http://en.wikipedia.org/wiki/Djibouti>(2012.10.09.)
[http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/djibouti/starting-a-
business](http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/djibouti/starting-a-business)(2012.10.06.)
<http://www.rba.co.uk/sources/registers.htm>(2012.10.26.)
[http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-
Reports/English/DB13-Chapters/Starting-a-business.pdf](http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB13-Chapters/Starting-a-business.pdf)(2012.10.11.)